

Izvješće o radu Arheološkog muzeja u Splitu u 2021. godini

Uvod

U Arheološkom muzeju u Splitu 2021. godinu obilježio je opsežan i zahtjevan rad na pripremi i realizaciji obljetničkih izložbi „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“ i „U temeljima hrvatske arheologije“ te organizaciji znanstvenog skupa *Salona između Sredozemlja i Panonije*.

U povodu obilježavanja dvjestote obljetnice osnivanja Arheološkog muzeja u Splitu (1820. - 2020.) i dvjestote obljetnice sustavnih arheoloških istraživanja u Saloni (1821. - 2021.) Arheološki muzej u Splitu i Hrvatsko arheološko društvo organizirali su Dane hrvatske arheologije u Splitu i Solinu od 11. do 15. listopada 2021. godine.

U sklopu Dana hrvatske arheologije Arheološki muzej u Splitu i Hrvatsko arheološko društvo organizirali su znanstveni skup *Salona između Sredozemlja i Panonije* na kojem je sudjelovalo 180 arheologa, povjesničara umjetnosti i povjesničara iz cijele Hrvatske. Na skupu je održano 50 predavanja. Najveći dio predavanja bio je posvećen novijim arheološkim istraživanjima u Saloni ali i lokalitetima sa šireg solinskog, sinjskog, imotskog i dubrovačkog područja te s istraživanja na otocima Braču, Hvaru, Visu, Biševu i Korčuli te u Podunavlju.

Tijekom održavanja znanstvenog skupa otvorene su dvije izložbe Arheološkog muzeja u Splitu „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“ i „U temeljima hrvatske arheologije“ te izložba „Krajolici i spomenici zadarskog područja krajem 19. i početkom 20. stoljeća u istraživanjima prof. dr. Luke Jelića“ realizirana u suradnji s Arheološkim muzejom u Zadru, Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, Zavodom za povijesne znanosti u Zadru i Muzejom hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. Sve izložbe posvećene su radu Arheološkog muzeja u Splitu kroz različita razdoblja njegovog djelovanja i na različitom prostoru.

U Arheološkom muzeju u Splitu otvorena je izložba „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“ autora Jelene Jovanović, mr. sc. Borisa Čarga i Maje Bonačić Mandinić. Izložbu je svečano otvorio akademik Nenad Cambj 12. listopada naglasivši da se radi o impresivnoj izložbi s preko 750 odabranih, najreprezentativnijih spomenika iz fundusa Arheološkog muzeja u Splitu pronađenih na području otoka / grada Visa (antička *Issa*), jednog od najvažnijih arheoloških lokaliteta u Hrvatskoj. Izložbu prati divot izdanje kataloga izložbe.

Izložba „U temeljima hrvatske arheologije“ autora Arsena Duplančića otvorena je u Galeriji Zvonimir u Solinu 13. listopada. Poticaj za priređivanje izložbe bio je da se osnivanje Arheološkog muzeja i počeci istraživanja Salone, kao i cjelokupni rad Muzeja u proteklih 200 godina, nalaze u temeljima hrvatske arheologije. Na izložbi je izloženo arhivsko gradivo po prvi put objedinjeno i predstavljeno javnosti, dokumentirano fotografiranjem i objavljivanjem u katalogu izložbe.

Izložba „Krajolici i spomenici zadarskog područja krajem 19. i početkom 20. stoljeća u istraživanjima prof. dr. Luke Jelića“ otvorena je u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika 15. listopada.

Tiskan je *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* svezak 113-1 i svezak 113-2.

Intenzivno je nastavljen rad na zaštiti kulturnih dobara. Obavljeni su sanacijski i konzervatorski radovi na lokalitetima Salone.

Financiranje

Muzej je s Ministarstvom kulture i medija RH sklopio Ugovor broj 26-180-21, od 5. siječnja 2021. godine, te Aneks Ugovora broj 26-180-21, od 16. studenoga 2021. godine, o osiguranju sredstava za rad od strane osnivača u ukupnom iznosu od 7.449.583,00 kuna:

-sredstva za redovnu djelatnost: 5.746.512,00 kn i to:

- sredstva za rashode za zaposlene i prijevoz: 4.528.895,00 kuna,
- sredstva za materijalne i financijske rashode u iznosu od 1.217.617,00 kuna.

-sredstva za programsku djelatnost: 1.703.071,00 kuna.

Splitsko-dalmatinska županija je sufinancirala program:

- Ugovor o financijskoj potpori za realizaciju programa „U temeljima hrvatske arheologije“, 9.000,00 kn

Grad Split je sufinancirao program:

- Katalog "U temeljima hrvatske arheologije", 20.000,00 kn

Turistička zajednica Grada Splita je sufinancirala program:

- Izložba „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“, 2.000,00 kn

Grad Solin je sufinancirao program:

- Znanstveni skup *Salona između Sredozemlja i Panonije*, 4.000,00 kn

Grad Vis je sufinancirao program:

- Tiskanje kataloga izložbe „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“, 50.000, 00 kn

Turistička zajednica Grada Visa:

- Izložba „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“, 3.000,00 kn

Grad Komiža je sufinancirao program:

- Izložba „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“, 5.000,00 kn

Turistička zajednica Grada Komiže je sufinancirala program:

- Izložba „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“, 1.000,00 kn

Investicijsko održavanje i opremanje

Uređenje izložbenog prostora

Za potrebe postavljanja izložbe „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“ bilo je potrebno isprazniti sve vitrine stalnog postava u velikoj izložbenoj dvorani, te sve vitrine u većoj prostoriji Pretpovijesne dvorane, kao i premjestiti kipove iz velike dvorane i hodnika. Predmeti su u dogovoru s kustosima zbirki spremni u pripadajuće čuvaonice Grčko-helenističke zbirke, Rimsko-provincijalne zbirke, a u depo Epigrafičke zbirke su spremljeni kipovi i drugi kameni spomenici, te predmeti Pretpovijesne zbirke. Istovremeno se provodila

konzervatorsko-restauratorska revizija predmeta po kojoj su odmah odrađeni određeni manji zahvati.

U radu su sudjelovali djelatnici Konzervatorsko-restauratorskog odjela Duje Ordulj, Borko Vješnica, Ika Prpa Stojanac, Ivanka Vukšić, te pripravnice Marita Marković i Katarina Cvrnje, kustosi zbirke Jelena Jovanović, Zrinka Buljević, Sanja Ivčević i Damir Kliškić uz pomoć Maje Vidović, dok je Maja Bonačić Mandinić uz pomoć Ane Marinović prethodno spremila izloženi novac u Trezor. Vesna Matić je detaljno evidentirala predmete Rimsko-provincijalne i Srednjovjekovne zbirke, izrađujući popise spremljenih predmeta, unoseći promjene u digitalnu bazu i ažurirajući podatke. Kroz studentsku praksu je doprinos dala Ivana Lukić, studentica Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru. Nabavljene su kartonske kutije po dimenzijama koje odgovaraju policama u depou Rimsko-provincijalne zbirke, kartonske kutije po posebnim dimenzijama za određene predmete. Nabavljene su ZIP kesice u raznim veličinama, bezkiselinska folija Tyvek, te razni drugi materijal potreban za zamatanje i pohranjivanje izložaka.

Radove na sanaciji i uređenju izložbenog prostora obavile su tvrtke Plavi oblatak d.o.o., Slow Motion i Kvinar d.o.o.

Sanacija i uređenje muzejskog vrta

Arheološki muzej u Splitu je okružen visokim zidom koji s dvorišne strane tvori trijem (lapidarij) oko lijepoga perivoja koji sadrži mnoge raritete. Posebnu pozornost zaslužuje vrt pred ulazom u Muzej koji predstavlja pravo perivojno umijeće. U njegovu oblikovanju očituje se simetričan raspored ukrasnog grmlja i vrtne plastike koja je kronološki podijeljena po zbirkama. Međutim, zbog uočenih šteta u perivoju izrađen je Elaborat procjene stanja dendroflora koja stvara problem na infrastrukturi vrta i to u prednjem i stražnjem dijelu muzejskog vrta. Svrha elaborata je očuvanje i zaštita postojeće dendroflora unutar Arheološkog muzeja u Splitu. Temeljem elaborata i prethodnog odobrenja Konzervatorskog odjela u Splitu u 2021. godini izvršeni su radovi sanacije stabala u dvorištu muzejske zgrade u Splitu. Tvrtka TEHNO ALP iz Kaštel Lukšića obavila je pilanje na panj 6 osušenih i oštećenih čempresa te orezivanje grana osušenih i oštećenih dijelova 10 krošnji stabala.

Sanacijski radovi na krovu muzejske zgrade

Sukladno odobroj prenamjeni programskih sredstava proveden je postupak jednostavne nabave za radove na sanaciji pet dimnjaka, oluka i krovušta, te sanaciji posljedica prodora vode uslijed nevremena na zgradi Arheološkog muzeja u Splitu. Temeljem Odluke o odabiru najpovoljnije ponude sklopljen je Ugovor broj JN/2-2 s tvrtkom VRUL d.o.o. Mravince za radove na sanaciji dimnjaka, oluka, krovušta i sanaciji prodora vode. Sanacijski radovi obavljani su temeljem Elaborata s mišljenjem i prijedlogom sanacije dimnjaka i projektnom rješenju za konstrukcijsku sanaciju krovušta na zgradi Arheološkog muzeja u Splitu izrađen od ovlaštene tvrtke za projektiranje i nadzor u građenju ASPALATHOSOFT d.o.o. iz Splita.

Sanacija elektroinstalacija i sustava za dojavu požara u zgradi Muzeja

Sukladno odobroj prenamjeni programskih sredstava izvršena je sanacija elektroinstalacija i sustava za dojavu požara u prostoru muzejske zgrade u Splitu. Nakon provedenog termovizijskog ispitivanja električnih instalacija i opreme te analize izmjerenih termograma utvrđeno je da stanje električnih instalacija ne zadovoljava osnovne standarde i da predstavljaju opasnost za djelatnike. Stoga je obavljeno niz hitnih interventnih radnji (provjera svih spojeva, 7-dnevno mjerenje napona i struje, preraspodjela opterećenja, sanacija opreme, mjerenje

elektromagnetskog zračenja) temeljem kojih su izvršeni žurni sanacijski radovi na elektroinstalacijama. Obzirom da je kontrolom ovlaštene tvrtke utvrđen niz nedostataka na vatrodvojnom sustavu tvrtka LACUS d.o.o. je izradila novi izvedbeni projekt sustava za dojavu požara sukladno kojem je izvršena izmjena kompletnog sustava za dojavu požara

Lokaliteti

Salona

Održavanje lokaliteta

Lokaliteti Manastirine, Marusinac, Amfiteatar, Kapljuč, "16 sarkofaga", Episkopalni centar, Terme, Pet mostova, Ilinac, gradski bedemi, Teatar i Forum, kao i zgrada Tusculum redovito su čišćeni i održavani, od travnja do studenog Poslove čišćenja, košenja i održavanja arheoloških lokaliteta obavljao je „Vaš vrt d.o.o.“ iz Splita. Radovi su financirani sredstvima Ministarstva kulture i medija:

- hortikultura: košenje trave, zalijevanje, sadnja novih sadnica maslina i sezonskog cvijeća na prostoru parkirališta i u vrtu Tusculuma, podrezivanje ograde i granja; uređenje parkirališta i okolnih površina s prilaznim putom do Manastirina, uređenje šetnice od Tusculuma do Episkopalnog centra, postavljanje kanti za otpatke, sakupljanje smeća i krutog otpada, nasipanje žala po putu.

Arheološka istraživanja i konzervacija u Saloni

Manastirine – konzervacija i restauracija sarkofaga

Nastavlja se provedba projekta konzervacije i restauracije sarkofaga koji se nalaze *in situ* na Manastirinama na temelju Ugovora o suradnji na zaštiti kulturnih dobara i obrazovanja mladih stručnjaka koji je potpisan 12. siječnja 2015. godine između AMS-a i UMAS-a. Navedene poslove obavljaju studenti Umjetničke akademije u Splitu, Odsjeka za konzervaciju i restauraciju kamena, a pod vodstvom izv. prof. Ive Donellija, restauratora savjetnika i Siniše Bizjaka, docenta. Projekt je osmislila i vodi viša kustosica Ema Višić-Ljubić.

Sarkofag opatice Ivane (A 1522 + BLitt. 17 + BLitt 83) se nalazi u radionci na Akademiji gdje je podvrgnut konzervatorsko-restauratorskim radovima koji su se sastojali od uklanjanja tragova ranijih zahvata da bi se dobilo izvorno stanje sanduka. Izvršena je detaljna dokumentacija, 3D skeniranje i petrografska analiza.

U nekoliko navrata je obavljen stručan uvid u način i tijek konzervatorsko-restauratorskih radova koji se obavljaju na sarkofagu. Radove obavlja Barbara Pulić studentica 5. godine Umjetničke akademije – Odsjek za obradu kamena. Konzervatorsko-restauratorski zahvati na sarkofagu opatice Ivane su predmet njenog diplomskog rada.

Prije nego je vraćen sarkofag s Akademije očišćeno je i uređeno kameno postolje na kojemu se sarkofag izvorno nalazio. Sarkofag je dovežen i postavljen *in situ* 8. srpnja.

Studentici Barbari Pulić su pružene stručne informacije i upućena je na stručnu literaturu vezanu uz sarkofag opatice Ivane.

Manastirine – uređenje lokaliteta

Arhitektonski ulomci (stupovi, vijenci, blokovi i sl.) deponirani južno od bazilike su 25. svibnja premješteni u sjeverozapadni kut lokaliteta gdje se nalaze i brojni drugi spomenici s Manastirina.

Jugoistočno od bazilike su od 2007. godine bili deponirani spomenici koji su bili pronađeni tijekom zaštitnih istraživanja koja su prethodila gradnji Tuđmanova mosta u istočnom dijelu Solina. Na lokalitetu su bili izloženi: dva monumentalna poklopca sarkofaga, sanduk atičkog sarkofaga s erotima, brojni veći i manji ulomci sarkofaga te četvrtasta baza s prikazom Amora i Psihe. Spomenici su u nekoliko navrata (3. i 4. 5., 21. 7.) premješteni u stražnji vrt Muzeja na konzervatorsko-restauratorsku obradu.

Kvadratno oblikovani kameni ulomci s Manastirina i s istočnog dijela Salone (istraživanja 2007. godine) su smješteni uz južni rub lokaliteta, između borova.

Istraživanja građevine s apsidom istočno od episkopalnog kompleksa

Od 20.9. do 16.10. 2021. trajala su sustavna istraživanja lokaliteta koji se nalazi istočno od tzv. Episkopalnog kompleksa, sjeverno od Velikih gradskih termi i južno od gradskog vodovoda. Istraživanja se na ovom lokalitetu provode 2018. godine (uz iznimku 2020. god.), a rezultat su zajedničke suradnje Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Arheološkog muzeja u Splitu. Voditelji istraživanja su Dino Demicheli, izv. prof. na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Ema Višić Ljubić, viša kustosica lokaliteta Salona iz Arheološkog muzeja u Splitu. U istraživanjima su sudjelovali zaposlenici Muzeja, studenti te volonteri.

Radi se o istraživanju kasnoantičke građevine s apsidom čija namjena zasad nije poznata. Apsida je orijentirana prema sjeveru, a njezin promjer iznosi nešto manje od 10 metara. Tijekom sezone 2018. i 2019. godine istraživanje je obuhvaćalo vanjski istočni dio apsida, dok smo se u ovoj kampanji proširili i na jug i na zapad. S istočne je vanjske strane apsida istražena do temelja pri čemu se vidi da je većim dijelom ukopana u sloj sterilne, svijetle laporaste zemlje. Dio apsida leži na, po svemu sudeći, otpadnoj jami koja se podvlači pod temelj apsida, a koja je svakako nastala prije njezine gradnje. Istočno od apsida ustanovljeno je postojanje zida u temeljnoj stopi u pravcu S-J, koji se vjerojatno spaja na gradski vodovod nekoliko metara sjevernije. Iako još nije otkopan spoj toga zida i akvedukta, dokaz o njihovoj međusobnoj vezi pokazuju ostatci nekoliko keramičkih cijevi s čije je unutrašnje strane primijećen sloj kamenca koji se nakupio od protjecanja vode. Cijevi su pronađene na istoj dubini, a čini se da su bile polegnute na zaravnjeno kamenje koje se u odnosu na spomenuti zid nalazi oko 25 cm niže, odnosno u razini zadnjeg reda kamenja. Na očekivani paralelni zid istočnije od ovoga, a kojim bi se možda potvrdilo postojanje kanala, zasad nismo naišli, iako je sonda na istoku proširena više od metra po čitavoj strani.

Kranji dio luka apsida s istočne strane imao je napuknuće još i prije početka istraživanja, a kako se razina zemlje oko apsida spuštala, uvidjelo se da ono ide po čitavoj visini sačuvanog zida apsida. Stoga je predloženo da se radi sigurnosti rada u blizini objekta i sanacije građevine napravi statički elaborat kako bi se moglo pristupiti obnovi ovog dijela građevine. Taj je zahvat uspješno izveden u ljeto 2021. godine, a izvođač je bila tvrtka Kvinar d.o.o.

U ovogodišnjoj je kampanji dio istočnoga proširenja sonde istražen do zdravice, a najveći su zahvati napravljeni na južnome dijelu sonde, unutar apsida i na zapadnome dijelu. Unutrašnjost apsida bilo je popločano, o čemu svjedoče sačuvane ploče uz zid apsida. Na mjestima gdje su ploče tijekom vremena izvađene, započeli smo s istraživanjem slojeve ispod njih. Pritom je odlučeno da se neće istraživati na dijelu na kojem je poprečni zid apsida vrlo loše sačuvan te ćemo pričekati s njegovom konzervacijom i stabilizacijom kako bismo mogli istražiti ostatak

unutrašnjeg prostora apsida. S južne strane sonda je proširena čitavom dužinom, a zasad na tom prostoru nisu pronađeni značajniji ostatci. Zapadno od građevine s apsidom otkriven je zid u pravcu S-J, no koji nije rađen na isti način kao i zid koji se u istom pravcu pruža s istočne strane građevine. Ovaj je zid širi, puno je bilje građen, sačuvan je u dosta većoj visini, a s apsidom je spojen manjim zidom koji je paralelan s ramenom apsida i s kojim tvori prostor kvadratnog tlocrta. U tom je prostoru pronađena veća količina životinjskih kostiju. Daljnjim širenjem zapadnog dijela sonde prema sjeveru, do akvedukta, ustanovljeno je da se spomenuti zid lomi pod pravim kutom prema zapadu te da je očito dio prostorije ili građevine koja se nalazi zapadno od građevine s apsidom. Između ugla te građevine i akvedukta nađena je četvrtasta struktura od zidanoga kamena kojoj zasad nije ustanovljena namjena.

Istraživanje gradskih bedema južno od lokaliteta Kapljuč

Od 21.11. do 20.12. 2021. god. provedena su istraživanja na česticama 5490/1 i 5492 koje su u posjedu Arheološkog muzeja u Splitu. Čestice su do 2020. god. bile prekrivene vegetacijom te se, iako je bilo poznato da bi se na ovome dijelu trebali nalaziti dio sjevernog salonitanskog bedema, gotovo nikakva arhitektura nije uočavala. Osim raslinja, ovaj je dio bedema zatrpan kamenjem koje se djelomično urušilo sa samih bedema i kula, a djelomično je ondje odlagano prilikom poljodjelskih radova tijekom prošlih stoljeća, a valja spomenuti i značajnu količinu otpada koji je ondje odlagan zadnjih desetljeća. Nakon uklanjanja raslinja odlučeno je da će se u okviru znanstvenog projekta *Novi životi antičkih natpisa: epigrafski spoliji na području srednje Dalmacije* (HRZZ) koji vodi izv. prof. Dino Demicheli provesti arheološko istraživanje bedema s namjerom pronalaska epigrafskih spolija i istraživanjem unutrašnjosti jedne od kula. Kako je poznato, bedemi su građeni i obnavljani uz upotrebu veće količine epigrafskih spomenika koji su na ovaj način bili pretvoreni u obični građevinski materijal. Osim voditelja, u istraživanju su sudjelovali zamjenica voditelja Ema Višić-Ljubić, Jagoda Mardešić i Nino Švonja (AMS) te suradnici iz drugih institucija i studenti Odsjeka za arheologiju.

Područje koje se istraživalo obuhvaćalo je prostor od kule br. 15 na zapadu do kule br. 18 na istoku sonde. Kamenje, zemlja i otpad koji su se nalazili u prostorima između bedema i kula uklanjani su strojno i ručno, a sav se iskopani materijal pomno pregledavao. Sonda je imala duljinu od oko 70 metara, a ukupno je otkriveno oko 120 metara vanjskog zidanog oplošja, što obuhvaća i bedeme i kule. Pronađena je veća količina natpisa, njih više od 30, a koji su najvećim dijelom pripadali kuli br. 15. Nekoliko je natpisa zatečeno *in situ*, dok ih je većina pronađena u kamenome urušenju. Četiri natpisa su ostavljena u arhitekturi, tri stele i jedan počasni spomenik. Paralelno s pregledavanjem kamenja i otkrivanjem vanjskih zidova započeto je sustavno istraživanje unutrašnjosti kule br. 18 u kojoj je dosad pronađena veća količina keramičkoga materijala. Sama kula ima dvije faze gradnje od kojih bi se prva odnosila na gradnju kule pravokutnoga tlocrta, a dok je u drugoj fazi ova kula dobila dva istaka prema sjeveru koja su trokutasta u tlocrtu.

Zaštitna arheološka istraživanja na Zapadnoj nekropoli u Draškovićevoj ulici u Solinu

Zaštitna arheološka istraživanja na prostoru Zapadne salonitanske nekropole (zapadni dio kat. čest. 8207) su nastavljena i trajala su do 19. ožujka 2021. godine. Istraživanja je vodila Ema Višić-Ljubić, viša kustosica arheološkog lokaliteta Salona, dokumentaciju je vodila Ivanka Vukšić, konzervatorica-restauratorica AMS-a, Davorika Vela, dipl. arheologinja, Nino Švonja, kustos epigrafičke zbirke AMS-a i studenti arheologije Antonia Kovač i Vicenco Pijerov.

Istraživanja je financirao Grad Solin. Tijekom istraživanja je sveukupno otkriveno 38 grobnih cjelina raznih tipova ukopa. Zastupljena su dva pogrebna ritusa, i to: obred incineracije (5 grobova) i obred inhumacije (33 groba). Među paljevinskim ukopima prevladava ukop u zemljanoj raki dok je samo jedan grob otkriven u cilindričnoj kamenoj urni (G-29). Svi paljevinski ukopi su imali veći broj priloga među kojima su u većem broju zastupljeni stakleni balzamariji, lucerne, koštane igle, željezni čavli. U jednom paljevinskom grobu u zemljanoj raki (SJ 22) je nađena dječja keramička igračka u obliku konjića s rotirajućim kotačićima. Bogat prilozi je bio paljevinski ukop (SJ 68) u kojemu se nalazio glazirani keramički riton u obliku vepra. Spaljeni osteološki ostatci u kamenoj urni su bili položeni u staklenu ollu s poklopcem u obliku tanjura. U grobu se nalazio željezni prsten s gemom od karneola. U uništenom paljevinskom ukopu (SJ 60) uz istočni ogradni zid parcele pronađen je brončani as cara Nerona. Kosturni ukopi na lokalitetu se mogu datirati od sredine 2. st. Zastupljeni su različiti tipovi ukopa od jednostavnih u zemljanoj raki bez ikakve grobne arhitekture (19), pod tegulama (8), u amforama (2), u drvenom sanduku (1) do zidanih grobnica (3). Prevladava orijentacija I-Z. Međutim, veliki broj grobova je u većoj ili manjoj mjeri do nas došao uništen, što je u 90% slučajeva posljedica devastacija u novije vrijeme. Naime, sloj s recentnim materijalom (SJ 6) pomiješanim sa smećem i otpadom razne vrsti nalazio se direktno nad grobovima. U tom sloju je pronađeno dosta uništenog arheološkog materijala od ulomaka keramike i stakla do tegula, amfora i nekoliko dijelova kamenih urni, sve mogući dijelovi uništene grobne arhitekture. Samo 12 kosturnih ukopa nije bilo devastirano. Kod više od polovice grobova su pronađeni grobni prilozi što ukazuje na njihov poganski karakter. Prevladavaju svjetiljke, balzamariji, staklene boce i zdjele. U grobu 22 je nađen jedan novac cara Klaudija II (268.-270.). Kao dio toaletnog pribora pronađeno je dosta koštanih ukosnica i jedan metalni okvir ogledala. Prilikom istraživanja dviju zidanih grobnica otkrivene su nadgrobne stele koje su kao spoliji korišteni prilikom njihove gradnje. Tako je u ZG 1 pronađena cijela manja nadgrobna stela, a u G-31 donji dio epitafa jedne stele i dva ulomka gornjih dijelova dviju različitih stela ukrašenih biljnim motivima.

Tijekom istraživanja su definirana dva ogradna zida grobne parcele, istočni (SJ 4) i zapadni (SJ 11) koji se protežu u pravcu S-J i nastavljaju se na masivne blokove južnog zida. Istočni zid je dug 5 m, a širok 0,50 m. Sačuvana je temeljna stopa od jednog reda kamena i dva reda zida građenog od manjeg i većeg četvrtasto tesanog kamenja povezanog žbukom. Na njega je okomito položen zid u smjeru I-Z koji ulazi u istočni profil sonde dok je na zapadu prekinut u dužini 0,30 m. Nastavak toga zida koji bi predstavljao sjeverni zid parcele nije vidljiv na cijeloj pretpostavljenoj trasi. Najvjerojatnije je srušen u vrijeme prve reorganizacije nekropole tijekom 2. st. kada se postupno prelazi na kosturno ukopavanje. Zapadni ogradni zid je sačuvan uglavnom u temeljnoj stopi u dužini 8,05 m i visini jednog reda kamena povezanog žbukom. U jugoistočnom dijelu masivne je pronađen prag s utorima za vrata kroz koja se ulazilo u grobnu parcelu s ulice. Utor na kamenom pragu je postavljen u smjeru S-J i vrata su se otvarala prema unutrašnjosti parcele.

Preostali neistraženi dio terena na kojemu se namjerava izgraditi dječje igralište se pruža prema zapadu i također je dio antičke nekropole te bismo i na tom prostoru mogli očekivati još najmanje jednu grobnu parcelu s odgovarajućim nalazima.

Solin – zaštita i prezentacija

1. travnja - sastanak na amfiteatru s predstavnicima Atletskog saveza Hrvatske. Tema sastanka: održavanje svečanog otvorenja manifestacije u amfiteatru. Sastanku su nazočili: župan B. Boban, predstavnici Grada Solina, direktorica TZ Grada Solina J. Stupalo, E. Višić-Ljubić i I. Vukšić.

8. travnja - obilazak lokaliteta Salone radi određivanja najbolje lokacije za postavljanje novih putokaza i dviju info tabli. Obilasku su nazočili: ravnatelj A. Jurčević, J. Mardešić, J. Šakić, I. Vukšić i E. Višić-Ljubić.

21. travnja - postavljena je glavna tabla na ulazu u Salonu. Ploču je izradio dizajner Edi Lučić, a oslikao je Dalibor Popović. Na ploči se nalazi plan Salone s tlocrtno prikazanim lokalitetima, te idealna rekonstrukcija starog dijela grada (Urbs vetus). Lokaliteti su označeni brojevima i odgovarajućim legendama. Na pojedinim lokalitetima su postavljene table s osnovnim servisnim informacijama (Manastirine, Amfiteatar,) i putokazi (Manastirine, Episkopalni centar, Bedemi, Teatar, Kapljuč i Amfiteatar).

26. travnja - sastanak u Saloni na Manastirinama radi dogovora o prijenosu sarkofaga pronađenih u istočnom dijelu Salone 2007. godine u Muzej gdje će biti podvrgnuti konzervatorsko-restauratorskom postupku. Sastanku su nazočili: ravnatelj A. Jurčević, D. Ordulj, S. Bizjak i E. Višić-Ljubić.

28. travnja - u amfiteatru su započeli radovi na izradi podloge za bacanje kugle u areni amfiteatra. Teren su obišli J. Šakić i E. Višić-Ljubić.

8. svibnja - svečano otvorenje Europskog bacačkog kupa Split 2021. u amfiteatru u Solinu. Iz Muzeja su nazočili: ravnatelj A. Jurčević, E. Višić-Ljubić i I. Vukšić.

22. svibnja - u sklopu projekta Živjeti zdravo HZJZ-a u Saloni je u subotu provedena aktivnost Hodanjem do zdravlja na kojoj je sudjelovalo ukupno 40-ak ljudi: članovi Gimnastičkog kluba Salto, treneri i roditelji. Aktivnost je provedena na relaciji Manastirine - Amfiteatar i natrag.

24. svibnja - sastanak na Marusincu s vlasnicima parcela smještenim na sjevernoj i istočnoj strani lokaliteta. Sastanak je održan radi dogovora o otkupu dijela parcela koje se nalaze na prostoru sjeverne bazilike. Sastanku su uz vlasnike parcela nazočili ravnatelj Muzeja A. Jurčević, E. Višić-Ljubić, I. Vukšić i predstavnica Ministarstva kulture S. Kukoč.

4. lipnja - sastanak s d.i.a. I. Vojnovićem radi izrade idejnog projekta uređenja vrta Tusculuma za potrebe programa koji će biti upućen na natječaj Ministarstvu Kulture. Sastanku su nazočili ravnatelj Muzeja A. Jurčević i E. Višić-Ljubić.

7. lipnja - stigla je ponuda za izradu projekta rekonstrukcije zgrade i vrta uz zgradu Tusculum u vrtu koju je izradio d.i.a. I. Vojnović.

28. lipnja - sastanak u Tusculumu na temu najnovijih devastacija arheoloških spomenika u Saloni Sastanku su nazočili: Sastanku su nazočili: Ante Jurčević (ravnatelj AMS-a), Jacqueline Balen (predstavnica Hrvatskog arheološkog društva), Ivan Alduk (dipl. arheolog), Mario Matijević (Javna ustanova u kulturi Zvonimir u Solinu), Boris Čargo (Arheološki muzej u Splitu), Dino Demicheli (Filozofski fakultet u Zagrebu), Ivan Šuta (ravnatelj Muzaja grada Kaštela), Miroslav Katić (ravnatelj Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika), Miona Miliša (Umjetnička akademija u Splitu – Odsjek za konzervaciju-restauraciju), Ivanka Kamenjarin (Muzej grada Kaštela), Vedran Barbarić (Filozofski fakultet u Splitu) i Ema Višić-Ljubić (Arheološki muzej u Splitu). Na sastanak su bili pozvani predstavnici Konzervatorskog ureda u Splitu koji su opravdali svoj izostanak.

Razno

Povodom Međunarodnog dana muzeja 18. svibnja organiziran je slobodan posjet Saloni.

Obilježena je 87. godišnjica smrti don Frane Bulića dana 29. srpnja.

U sklopu „Solinskog kulturnog ljeta“ na lokalitetima Salone održani su koncerti, drame i pjesničke večeri, ukupno 14 priredbi.

U vrtu Tusculuma Osnovna škola Vjekoslav Parać proslavila je 50 godina rada.

Rotary club Solin organizirao je donacijsku večer 1. listopada.

Boris Čargo vodio je arheološke radove na prostoru antičke Ise. Tijekom 2021. godine nisu vršena arheološka istraživanja na rimskim termama i helenističko-rimskoj arhitekturi. Obavljeno je čišćenje lokaliteta helenističko-rimske arhitekture uz istočne zidine antičke Ise i rimskih termi.

1. Izvješće s arheološkog nadzora i zaštitnih arheoloških istraživanja nad zemljano-građevinskim radovima na uređenju bujice Samogor na području grada Visa

Zemljano-građevinski radovi na uređenju bujičnih voda od predjela Samogor do crkve Sv. Duha odvijali su se od listopada do prosinca 2020. g. i zatim od sredine siječnja do lipnja 2021. g. Radovi su izvođeni korištenjem građevinske mehanizacije i radnika, a započeli su od crkve Sv. Duha prema trafo-stanici koja se nalazi u blizini rasadnika palmi. Između spomenutih lokacija iskopan je kanal širine oko 1,5 m duž lijevog kolničkog traka ceste koja vodi iz Visa prema Komiži. Na obje lokacije, Sv. Duh i rasadnik palmi, prethodno su zabilježeni arheološki nalazi, te je prostor iznimno važan u smislu zaštite kulturne baštine grada Visa. Crkva Sv. Duha sagrađena je krajem 17. stoljeća i zaštićeni je spomenik kulture, a na prostoru u blizini rasadnika palmi kod trafo-stanice, na mjestu gdje se ukapa dio vodovodne instalacije, pronađena su tri grčka groba datirana od 4. do 2. st. pr. Kr. Sukladno tome cijeli se spomenuti prostor nalazi unutar zaštićene arheološke zone B.

Polazeći od pretpostavke da se spomenutim zemljano-građevinskim radovima mogu pronaći nalazi vrijedne kulturne baštine, s tvrtkom Hrvatske vode potpisan je Ugovor o uslugama arheološkog nadzora tijekom izvođenja radova uređenja bujice Samogor 2. rujna 2021.

Prvi dio nadzora bio je prigodom iskopa u lijevom kolničkom traku ceste gledajući u pravcu Komiže. Iskop je dubinom bio ograničen do 1 m, a cilj je bio premjestiti pojedine vodovodnu i drugu instalaciju u ovaj dio ceste kako bi se kasnije moglo nesmetano vršiti iskop u desnom kolničkom traku. Tijekom tog iskopa nisu zabilježeni arheološki slojevi, niti su primijećeni arheološki nalazi koji se nalaze *in situ* ili *in tacta*. U blizini crkve Sv. Duha pronađeno je desetak ulomaka rimske keramike koji su bili dijelom amfora i tegula, te manjih vrčica, a mogu se datirati u razdoblje od 1. do 3. st., no nije zabilježen ni jedan kulturni arheološki sloj.

Kod trafo-stanice iskopom kanala s njene južne, zapadne i sjeverne strane primijećen je nešto veći broj manjih ulomaka keramike iz ranocarskog razdoblja, no bez prisutnosti intaktnog arheološkog sloja.

Drugi dio arheološkog nadzora obavljao se u istoj cesti no u ovom slučaju riječ je o desnom kolničkom traku. Sada je iskop vršen do dubine od 4 m i širine oko 2,5 m, a započet je od trafo stanice prema crkvi Sv. Duha.

U prostoru uz trafo stanicu neopreznim iskopom došlo je do oštećenja kulturnog dobra. Na dubini od oko 1,8 m došlo je do pronalaska mozaične podnice rimske građevine. Podnica je izvedena na podlozi od vapnenog morta s mozaičnim završetkom. Pretpostavljam da je riječ o vili, no je li riječ o rustičnoj ili pak urbanoj vili za sada nije moguće precizno reći. Nalaz mozaične podnice, kao i ulomka *pilae* - stupca u sustavu hipokaustike i tubula, ukazuje da je riječ o luksuznijoj građevini koja je pored mozaičnih podnica imala i prostoriju sa sustavom za zagrijavanje i moguće vlastite male terme. Podnica je izrađena od vapnenog morta, debljine je u prosjeku 20 cm s primjesama manjeg kamenja kako bi se cijela struktura bila čvršća. Na gornjem završnom dijelu postavljen je mozaik. Za sada su pronađene bijele kockice i po koja crna što bi sugeriralo da je riječ o mozaiku s crno bijelim ukrasom. Rad je, koliko se može iz sačuvanog dijela vidjeti, dobar i čini se da je očuvanost prostorije dobra. No zaista je teško na

temelju do sada pronađenih ulomaka izvoditi velike zaključke. Koliko je moguće vidjeti iz iskopa podnica je sačuvana u dužini od oko 4 metara. Tijekom iskopa došlo je do oštećenja sjeverozapadnog dijela pronađene antičke prostorije. Po mojoj procjeni u širini od oko 0,5 m.

Unatoč nalasku vrijedne arheološke baštine Konzervatorski odjel u Splitu nije donio rješenje o zabrani radova, već je uputio na sastanak između Arheološkog muzeja u Splitu i Hrvatskih voda o postizanju ugovora o zaštitnim arheološkim istraživanjima. Takav ugovor je postignut i potpisan, no do ovog trenutka zaštitni arheološki radovi još nisu započeli.

Iskop koji se obavljao u desnom kolničkom traku ceste prema crkvi Sv. Duha, iskapan je u istom profilu kao gore spomenuti. Međutim u tom pravcu nisu zabilježeni kulturni arheološki slojevi, a nalazi se svode na tek pokojni ulomak keramike potpuno izvan konteksta.

Uz crkvu Sv. Duha napravljena je manja sonda kako bi se ustanovilo na kakvom terenu je temeljena. Naime u drugoj fazi nastavka iskopa koji je planiran na jesen 2021, iskop će se nastaviti prema moru. S obzirom na obujam iskopa bilo je potrebno vidjeti tlo na kojem je crkva građena, kako se ne bi statički ugrozila. Ovaj iskop je pokazao da je temelj crkve dosta plitak, prosječno je 0,6 m, a sve je temeljeno na nasipu. Riječ je o nasipu u kojem se na dubini od 1-1,5 m nalaze morski obluci što svjedoči kako je ovdje nekoć bilo more, a cijeli spomenuti prostor uz crkvu dio manje uvale. Zaključak je kako se treba vrlo pažljivo pristupiti daljem iskopu uz crkvu kako ne bi došlo do statičkog narušavanja građevine. Od arheoloških nalaza pronađeno je tek nekoliko ulomaka keramike iz rimskog carskog razdoblja.

Naknadnim iskopom u predjelu trafo-stanice, predviđenim za drugu fazu iskopa i polaganja betonskih elemenata prema Samogoru, došlo je do ponovnog oštećenja kulturnog dobra. Naime na tom mjestu sada je iskopom pronađen zid antičke građevine u dužini od oko 2 -2,5 m i prosječnoj visini od oko 0.8 m. Vidljivo je njegovo unutarnje lice zidano od pravilnih klesanaca i povezanih uporabom vapnenog morta. Ispod zida vidljivi su ostatci triju grčkih grobova koji su (barem dva od njih), dijelom devastirani još u antičkom razdoblju gradnjom spomenutog zida. Zid je svojim temeljem nalegao na njih. Treći grob je devastiran na žalost tijekom iskopa. Pronađeni ulomak skifa (*skypfos*), *Gnathia* stila govori da je oštećena grobnica korištena krajem 4. ili na samom početku 3. st. pr. Kr.

Radovi su na ovom prostoru završeni i preostaje vidjeti s Konzervatorskim odjelom kako istražiti spomenute grobove.

Lokalitet je po završetku građevinskih radova ograđen metalnom rešetkastom ogradom.

Zaključak je da je dosada odrađena predmetna usluga sukladno sklopljenom ugovoru s Hrvatskim vodama i tehničkoj specifikaciji usluga u kojoj je procjena trajanja radova koji podliježu arheološkom nadzoru iznosila oko 20-25 radnih dana. Nadalje, predviđa se da će biti potreban arheološki nadzor za sve daljnje radnje uređenja bujice Samogor a koji bi se trebali izvoditi uz crkvu sv. Duha.

Arheološki nadzor se pokazao utemeljenim i preostaje vidjeti kako istražiti i konzervirati pronađene ostatke.

2. Izvješće o provedenim geofizičkim istraživanjima na prostoru antičke Ise

Istraživanja su provedena u suradnji sa sveučilištem u Kentucky, a provodila su se 14.-30. rujna 2021. Obuhvaćen je prostor Prirova, južnog dijela brijega Gradine, termalnog kompleksa, dijela nekropole Martvilo, prostor uz jugozapadne zapadne zidine antičkog grada (*extra muros*) i sa zapadne strane Martvila na mjestu gdje su pronađeni ostatci lončarske radionice. Na svim spomenutim prostorima istraživački radovi su provedeni s uređajem za izvođenje geofizičkih skeniranja i onih s magnetometrom. Rezultati ovih radova biti veoma korisni za točnije lociranje pojedinih isejskih građevina i proučavanje urbanističke slike grada.

3. Rekognosciranja

- Pregled uvale Lumbađera i Srebarna s pripadajućim okolnim prostorom, gdje se nalaze ostatci antičkog kamenoloma.
- Pregled uvale Ruda i Rta Termule s pripadajućim okolnim prostorom, gdje se nalaze ostatci antičkog kamenoloma.
- Pregledom šireg prostora nekropole Martvilo, sa sjeverozapadne strane, pronađen je veći broj ulomaka dolija, sinteriranih dolija, i sinteriranih ulomaka stijenki lončarske peći. Uz ovo locirani su i ostaci zida neke antičke građevine, što jasno svjedoči da se u tom prostoru morala nalaziti još jedna lončarska radionica. Dio pronađenih predmeta je prenesen u prostor Arheološke zbirke *Issa*. Preostali dio će se prenijeti nakon kartiranja nalaza.
- Pregled prostora Vinogradišća, gdje je pronađen antički zid, kojeg za sada nije moguće funkcionalno opredijeliti.
- Pregled prostora uvale Stonca gdje su pronađeni ostatci lončarske peći. Vjerojatno je riječ o lončarskoj peći koju spominje Don Silvestar Bonačić u svom izvješću, kada je godine 1921. nazočio njenom nalasku.

Razno

- sortiranje i popisivanje novopridošlih knjiga u knjižnicu u zbirke
- pregled i ispitivanje vatrodojavne instalacije u *Arheološkoj zbirci Issa* od strane ovlaštene tvrtke G.B.T. Attest d.o.o. pri čemu je ustanovljeno dosta nepravilnosti u radu koje zahtijevaju hitno popravljavanje
- inventura suvenira i knjiga u Arheološkoj zbirci na Visu
- izdvojeni su predmeti iz pretpovijesnog, klasičnog, helenističkog, ranorimskog i kasnoantičkog razdoblja iz *Arheološke zbirke Issa* i prenijeti u Split
- u suradnji s gospodinom Nikolom Duperom provedeno je snimanje arheoloških ostataka i pojedinih predjela otoka Visa za film o baštini otoka Visa.
- u suradnji s gospodinom Mirom Vukovićem provedeno je snimanje arheoloških ostataka na gradini, rimskih terma, antičkih kamenoloma, gospodarskih objekata i pretpovijesnih gomila za film o baštini otoka Visa.

Rekognosciranje

Damir Kliškić

- 19. 2. obilazak i pregled prethistorijskih lokaliteta na području Studenaca i Zmijavaca,
- 15. 9. obilazak prethistorijskih lokaliteta na području Postranja i na širem području Prološća.

Konzervatorsko-restauratorska radionica

Ivanka Vukšić

Obrađeni su keramički predmeti pronađeni tijekom zaštitnih arheoloških istraživanja Hortus Metrodori – dječje igralište. Sveukupno je oprano i zalijepljeno 19 predmeta., uglavnom lošije sačuvanih glinenih svjetiljki. Ističu se svjetiljka s dva nosa, te figura keramičkog konjića i keramički riton s prikazom vepa.

Izrađen je poster Konzervatorsko – restauratorska obrada keramičkih predmeta sa Zapadne nekropole koji je bio predstavljen tijekom znanstvenog skupa Salona između Sredozemlja i Panonije, u Solinu.

Izrađen je konzervatorski elaborat „Hortus - dječje igralište, Prijedlog konzervatorsko-restauratorskih radova s prezentacijom“ s osnovnim troškovnikom za konzervaciju pronađenih zidova grobnih parcela, kao i velikih murazzo blokova koji su već od prije izloženi propadanju i devastaciji. Po elaboratu su konzervirana samo dva zida u grobnoj parceli. Konzervaciju su izvršili muzejski konzervatori-restauratori Duje Ordulj i Borko Vješnica.

Izvješće Salona - stanje arheoloških lokaliteta, izrađeno zajedno s Emom Višić-Ljubić.

Izrađen je konzervatorski elaborat „Prijedlog konzervacije s konzervatorskim smjernicama za obnovu antičkog zida unutar lokaliteta Solin – Gradina“, koji je prosljeđen Silvi Kukoč u Konzervatorski odjel, te Marijani Pavičić u Grad Solin.

Digitaliziranje grobnih cjelina s lokaliteta Hortus Metrodori – dječje igralište.

Dokumentirane su grobne cjeline: G 1, G 7, G 8, G 9, G 11, G 12, G 13, G 14, G 16, G 18 te su izrađena dva tlocrta lokaliteta (sveukupno 26 crteža). D. Demicheli s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju, više je puta snimio lokalitet dronom, GPS-om geopozicionirao grobove te je izradio orto-foto snimak.

Izrađen je detaljni crtež kratera AMS 71535 s rekonstrukcijom za potrebe kataloga izložbe Vis – a – Vis 200. u dvije varijante.

17. prosinca – video kamerom je snimano otvaranje kamene urne ukrašene girlandama koja je donesena iz Doma kulture Zvonimir u Solinu. Izrađen je detaljan popis svih priloga koji su pronađeni u urni. Predmeti su foto dokumentirani i spremljeni u odgovarajuću ambalažu do konzervatorsko-restauratorske obrade.

Borko Vješnica

Rekonzervacija - željezni strigil, inventarni broj 73847.

Rekonstrukcija - granitnog postolja za autoportret cara Trajana.

Suradnja sa UMAS - zajedno sa prijevoznom tvrtkom Rošada, rad na pakiranju, prijevozu i primopredaji dvaju gabaritnih antičkih dolija sa Visa. Primopredaja istih je u radioničkim prostorijama Umjetničke akademije na Sveučilišnom kampusu .

Konzervatorsko-restauratorski radovi na skulpturi „Togata“ AMS-74351. Rad na prenošenju oba kipa u veliku izložbenu dvoranu i na izložbenu poziciju gdje ih montiramo.

Konzervacija reljefa „Marsa“ u vapnencu AMS-74359.

Izmještanje tri pripremljena izložka: Jonijev natpis, portret cara Trajana sa granitnim postoljem, vapnenački blok sa reljefom boga Marsa i inoks postoljem. Spomenici su premješteni iz južne restauratorske radione u Bulićevu izložbenu dvoranu.

Konzervacija grobnog materijala sa lokaliteta Vlaška Njiva u Visu 1983. g., i to:

inv. br. 71671 zaprimljena je kesica grobnog materijala sa 31 ulomkom koštanih igala i 2 ulomka stakla. Nakon obrade i spajanjem utvrđeno je 18 ulomaka koštanih igala;

inv. br. 71513 – 4 brončana predmeta i ulomak keramike;

inv. br. 71472 – ulomak bronce;

stilus – brončana špatula;

g-200 - ulomak kosti i ulomak brončanog lanca.

Djelomična rekonstrukcija brončane koptske posude inv. br. AMS-H-5573 iz stalnog postava.

Lokalitet Hortus / Solin (poviše INE), konzervacija i djelomična rekonstrukcija antičkih zidova.

Konzervacija dva olovna svitka i to:

kao dio grobnog materijala sa lokaliteta Vlaška Njiva u Visu 1983. g., iz groba 195, svijena (plosnata) olovna pločica,

i druga svijena olovna pločica (oblika cilindra ili tuljka) sa lokaliteta Dragulin u Trogiru 2016. g., posuđena od strane Muzeja grada Trogira u svrhu otvaranja svitka i utvrđivanja postojanja natpisa za stručnu i znanstvenu obradu dr. sc. Marine Ugarković.

Za pretpovijesnu zbirku razdvojen je brončani spiralno naočarasti privjesak u starome spoju od kositra, inv. br. N-1644 = N-135, sa lokaliteta Postranje (Proložac).

Odvajanje triju stela sa natpisima iz antičkih zidina niže Amfiteatra u Solinu zbog stručne obrade arheološke građe.

Duje Ordulj

Preventivno pranje i konzervacija devet spomenika za potrebe uvida u građu. Spomenici su A-149, A-2378, A-1321, A-5493, A-4000, A-871, A-79, A-5325, A-2012

Rad na carskim skulpturama za potrebe izložbe „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“. Izrada foto i video dokumentacije restauratorskih zahvata na carskim skulpturama. Preventivni restauratorski zahvati na kamenom arheološkom materijalu (stele) za potrebu izložbe „Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“.

Transport mramorne oplate hrama AMS 38040 iz radionice UMAS-a u Arheološki muzej.

Čišćenje kamene skulpture boga Marsa te izrada metalnog stalka.

Demontaža i transport pet stela A-4993, A-855, A-11, A-1501, A-4319 iz lapidarija muzeja. Stele su odnesene na restauraciju u HRZ.

Probno čišćenje pročelja i lapidarija zgrade muzeja.

Preventivno pranje mramorne glave bez inventarnog broja za potrebe uvida u građu.

Demontaža slika i vitrina u Buličevoj dvorani.

Desalinizacija dviju stela A-15, A-200.

Lijepljenje kamenog natpisa A-2899.

U suradnji s UMAS-om započeta je restauracija mramornog sanduka. Radovi se odvijaju u dvorištu radionice muzeja.

U suradnji s restauratoricom pripravnicom Katarinom Cvrlje obavljani su sljedeći poslovi:

Sortiranje i lijepljenje ulomaka mramornog popločenja s lokaliteta Marusinac. Izrada podloga za pohranu od stiropola i kartona.

Čišćenje i lijepljenje ulomaka natpisa iz Epigrafičke zbirke (A-4211, A-2122, A-3101, A-3654, A-4091A, A-5058, A-5927, Blitt-142).

Rekonzervacija rimske stele A-3101: uklanjanje prethodne rekonstrukcije, korodirane željezne armature i olova. Izrada armature od inox šipki. Izrada rekonstrukcije u smjesi umjetnog kamena Acrystal. Obrada finim klesarskim alatima. Toniranje akrilnim bojama.

Rekonzervacija grčke stele A-5527: uklanjanje prethodne rekonstrukcije, korodirane željezne armature i olova. Izrada armature od inox šipki. Izrada rekonstrukcije u smjesi umjetnog kamena Acrystal. Obrada finim klesarskim alatima. Toniranje akrilnim bojama. Rekonstrukcija kamenog tarionika 74394. Izrada rekonstrukcije u smjesi umjetnog kamena Acrystal. Obrada finim klesarskim alatima. Toniranje prirodnim pigmentima i akrilnim vezivom.

Uklanjanje predmeta i pripadajućih postamenata iz stalnog postava muzeja. Pohrana predmeta u depo. Izlaganje predmeta u vitrine za potrebe izložbe VIS-A-VIS.

Rekonzervacija postolja za kip A-1741: uklanjanje prethodne rekonstrukcije, korodirane željezne armature i olova. Izrada armature od inox šipki. Izrada rekonstrukcije u smjesi umjetnog kamena Acrystal. Obrada finim klesarskim alatima. Toniranje akrilnim bojama.

Rekonzervacija Cezarovog reskripta A-3266: djelomično uklanjanje prijašnje rekonstrukcije. Izrada rekonstrukcije u smjesi umjetnog kamena Acrystal. Obrada finim klesarskim alatima. Toniranje akrilnim bojama.

Toniranje rekonstrukcija na nadgrobni spomenicima 38753, A-5521 i A-5522. Mehaničko čišćenje neinvertiranog rimskog natpisa finim klesarskim alatima i ultrazvučnom iglom.

Ivana Zrinka Bajić-Franković

Konzervatorsko-restauratorski zahvati na staklenom materijalu-Vlaška njiva 1983:

cjeloviti balzamariji, mnoštvo ulomaka cjelovitih i taljenih balzamarija i boca raspoređenih u vrećice pod brojevima:

G 1, G 1/71528, G 53/70922, G 69/71113, G 82/71476,
G 83/71606, G 96, G 102/71592, G 106, G 107, G 118/71586,
G 118/71587, G 118/71588, G 129/70956, G 129/71590, G 129/71591, G 129/70955, G 129,
G 153/71490, G 177/71473, G 191/70945, G 194, G 196, G 221/71604, G 235/71525, S 13/A,
S 1/4, G 102/71593; G/125/71579, 71582, 71583; G 125, 129; G 190/71526; G 206/71617; G
207/ 71563, 71564; G 214/ 71495, 71496; G 125, 126; S 12/E; S 13/D.

Izvršeno je mehaničko i kemijsko čišćenje, a svi pripadajući ulomci zalijepljeni.

Konzervatorsko-restauratorski zahvati na materijalu Rimsko-provincijalne zbirke:

- staklena ola (inv.br.41396)

- pripadajući stakleni, metalni i keramički materijal (inv.br. 41399, 41402, 41403, 41404,
41409, 41408, 41407, 41406, 41405, 41397, 41398, 41400, 41401, 41412) koji je bio uz olu.

Izvršeno je mehaničko i kemijsko čišćenje. Ulomci ole zalijepljeni dvokomponentnim
ljepilom” araldit”.

-Keramička posuda (inv.br. 50918; stari br.Fb 734) - izrada silikonskog kalupa očuvane
postojeće ručkice za izradu kopije druge ručkice koja nedostaje. Ulomci očišćeni,
zalijepljeni, nedostajući dijelovi rekonstruirani i retuširani.

- staklena ola (inv.br.70555; E 634 stari br.)

- pripadajući stakleni ulomci inv.br. E 637 i E 636 (70556)

Izvršeno je mehaničko i kemijsko čišćenje. Ulomci ole zalijepljeni dvokomponentnim
ljepilom” araldit”.

-Keramička lucerna (bez inventarnog broja)

S predmeta uklonjeni tragovi starih zahvata. Ulomci očišćeni i zalijepljeni.

Konzervatorsko-restauratorski zahvati na materijalu Grčko-helenističke zbirke:

-Keramička boca 56236, zalijepljen pripadajući ulomak oboda, rekonstrukcija i retuš velikog
dijela vrata posude

Za izložbu “VIS-A-VIS 200. Arheološka baština otoka Visa”:

- PINAKES SA DVA EROTA (terakota) Fb 1961
- POPRSJE BOŽICE (terakota) FB 1963
- BRODIĆ Fb 1958
- GLAVA ŽENE (terakota) Fb 1974

Sa predmeta uklonjeni tragovi starih zahvata. Ulomci očišćeni, zalijepljeni, nedostajući
dijelovi rekonstruirani i retuširani. Izvršena konsolidacija, nestabilni spojevi na poleđini
učvršćeni pvc mrežicom

- keramička lucerna inv.br. 67591. Ulomci zalijepljeni, nedostajući dijelovi
rekonstruirani i retuširani.
- vrč 71774, mehaničko čišćenje, rekonstrukcija i retuš nedostajućeg dijela posude
- zdjelica 72404, mehaničko čišćenje, rekonstrukcija i retuš dijela oboda
- posuda 44712, mehaničko čišćenje, rekonstrukcija i retuš dijela oboda
- 2 ženske figura- TANAGRE (terakota), rekonstrukcija I retuš na dijelu vrata jedne i
druge figure
- keramički vrč Fb 3132 / rekonstrukcija i retuš dijela oboda i vrata posude
- keramički vrč 44814 / rekonstrukcija i retuš oboda
- keramički vrč 65165 / rekonstrukcija i retuš većeg dijela trbuha posude i ručkice koja
je nedostajala.

Konzervatorsko-restauratorski zahvati na staklenom materijalu - Zapadna salonitanska nekropola Hortus Metrodori (dječje igralište):

cjeloviti balzamariji, ulomci cjelovitih i taljenih balzamarija raspoređenih u vrećice pod brojevima:

138, 139, 145, 174-178, 194, 196, 197, 198, 202, 204, 206, 207, SJ 68.

Izvršeno je mehaničko i kemijsko čišćenje materijala, a pripadajući ulomci su zalijepljeni.

Ika Prpa-Stojanac

Za izložbu "Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa"

-čišćenje i konzervacija brončanog i srebrenog novca,

-uzimanja otiska sa brončanog, srebrenog i zlatnog novca (avers-revers) za izradu kopija koje su predviđene za izložbu,

-čišćenje reljefne keramike od naslaga uzimanje otisaka izrada pozitiva i obrada,

-čišćenje raznih keramičkih predmeta od naslaga,

-čišćenje koštanih predmeta od naslaga,

-pregledan brončani materijal i rekonzervacija brončanih predmeta.

Obrada keramičkih utega:

-utezi su očišćeni od naslaga zemlje i kamenca, uzet utisak od dva pečata ,napravljen je pozitiv u gipsu.

Nastavak rada na čišćenju novca Salona-Zaobilaznica 1986-1987 i novac Manastirine 2016g.

Rad na brončanim, koštanim i staklenim predmetima istraživanje Salona, Hortus Metrodori (dječje igralište).

Upis u S++:

- novac, koštani predmeti, keramika, staklo,

ukupno 226 upisa u S++ spremljene i pripadajuće fotografije.

Fototeka

Tonći Seser

Osnovna računalna obrada izabranih snimaka i pohrana na računalu:

a) fotografije muzejskih predmeta: 1601

b) ostalo - za Muzej: 1315

Ukupno: 2916 snimaka

Za potrebe izložbi i muzejskih događanja na većem formatu izrađeno 11 color i 2 crno-bijele fotografije, a 2 su uramljene.

U tvrtki MID obavljeno je skeniranje foto-ploče stare zgrade AMS za potrebe izrade kataloga i izložbe U temeljima hrvatske arheologije.

Obavljena je nabavka FOMEI Flash rasvjete Digitalis 600/600 SET

Inventarizacija

U program za inventarizaciju M++ upisano je:

- 732 predmeta u Rimsko-provincijalnu zbirku (revidirano 523 upisa)
- 5 predmeta u Grčko-helenističku zbirku (revidirano 529 upisa)
- 271 predmet u Epigrafičku zbirku (revidirano 527 upisa)
- 5 predmeta je upisano u Priručnu zbirku i lokalitet Salona
- obrada i pridruživanje 358 novih slika u Epigrafičku zbirku u M++
- zamjena starih, obrada i pridruživanje 47 novih slika u Epigrafičku zbirku u M++

- obrada i pridruživanje 28 novih slika u Grčko-helenističku zbirku u M++
- obrada i pridruživanje 8 novih slika u Kasnoantičku zbirku u M++
- obrada i pridruživanje 7 novih slika u Pretpovijesnu zbirku u M++
- obrada i pridruživanje 1 nove slike u Priručnu zbirku i lokalitet Issa u M++
- obrada i pridruživanje 20 novih slika u Priručnu zbirku i lokalitet Salona u M++
- obrada i pridruživanje 479 novih slika u Rimsko-provincijalnu zbirku u M++
- obrada i dodavanje 26 novih slika u Srednjovjekovnu zbirku u M++
- prebacivanje 7 predmeta iz Rimsko-provincijalne u Epigrafičku zbirku u M++
- prebacivanje fibule H-473 iz Rimsko-provincijalne u Srednjovjekovnu zbirku u M++
- prebacivanje spomenika inv. br. A-2323 iz Epigrafičke u Grčko-helenističku zbirku u M++
- prebacivanje 5 predmeta iz Rimsko-provincijalne u Pretpovijesnu zbirku u M++
- ispravak i zamjena inventarnih brojeva C-205 i C-207 u M++, u suglasnosti s kustosima Grčko-helenističke i Priručne zbirke i lokaliteta Issa u M++
- izrada tezaurusa pojmova za Epigrafičku i Grčko-helenističku zbirku u M++
- prebacivanje 1 slike u Zbirku studijske građe u M++
- upisivanje 15 jedinica u Knjigu pohrane (predmete pronađene tijekom zaštitnih arheoloških istraživanja unutar crkve sv. Martina u Donjoj Podstrani preuzeo Nino Švonja od tvrtke Kaukal d.o.o.) u M++
- upisivanje 147 jedinica u Izdavačku djelatnost u S++
- skeniranje, obrada i pridruživanje 765 fotografija u Izdavačku djelatnost u S++
- preimenovanje inventarnih brojeva i uređivanje Izdavačke djelatnosti u S++
- upisivanje 2 jedinice u Izložbe u S++
- skeniranje, obrada i pridruživanje 98 fotografija u Izložbe u S++
- preimenovanje inventarnih brojeva i uređivanje fonda Izložbe u S++
- upisivanje 2 jedinice u Posebna događanja u S++
- skeniranje, obrada i pridruživanje 2 fotografije u Posebna događanja u S++

U program za inventarizaciju *Numiz* upisano je 972 predmeta, te 551 snimak inventiranog novca.

Matična djelatnost

Ema Višić-Ljubić, koordinator za poslove matičnosti u Arheološkom muzeju u Splitu:
Odgovor na upit Z. Svrtana vezano uz projekt digitalizacije.

31. 3. – sudjelovanje na zoom sastanku na temu studijskih zbirki koji je organiziran u dogovoru s MDC-om

8. 5. prezentacija preko zoom aplikacije o studijskim zbirkama

29. 6. – sastanak na temu matičnosti u Muzeju. Sastanak je vodila J. Balen, matičarka I. razine. Sastanku su nazočili A. Babić, ravnateljica Muzeja u Omišu, A. Jurčević, ravnatelj AMS-a i E. Višić-Ljubić, matičarka II. razine.

20. 7 i 24. 8. – odgovori na upite Angele Babić, ravnateljice Gradskog muzeja Omiša, vezano uz arheološke spomenike.

Knjižnica

Nabava

Tijekom 2021. godine knjižnični je fond uvećan za 215 monografskih publikacije:

- razmjena: 133

- kupnja: 25
- darovanje: 48
- ugovoreni primjerak: 6
- izdanje Muzeja: 3

Fond časopisa je uvećan za 216 svezaka:

- razmjena: 194
- kupnja: /
- dar: 13
- ostalo: 9

Korisnici

Korisnici koji su putem mail-a/telefona zatražili informaciju: 8

Korisnici u čitaonici/virtualni korisnici za koje se provjeravala određena građa: 155

Broj zatraženih/korištenih jedinica građe: 300

Posudba građe izvan knjižnice: 46

Usluga skeniranja: 30.

Stručna obrada knjižničnoga fonda

Monografske publikacije su inventirane, te formalno i sadržajno obrađene u računalnom programu K++.

Kontinuirano se nastavlja signiranje građe, provjera, ispravljanje i nadopuna prethodno unesenih zapisa u računalni program, kao i ujednačavanje predmetnica, usklađivanje naziva, brisanje pogrešnih upisa te kontrola i ispravci unosa kroz tablice za nadzor nazivlja u programu K++.

Nastavlja se i provođenje rekatalogizacije i računalne obrade starog fonda.

Statistika

Čitača – 155

Korišteno knjiga – 300 sv.

Izrezano članaka za hemeroteku – 140

Arhivski poslovi i rad s korisnicima

Čitača – 16

Korištenje arhivskog gradiva: arhiv Muzeja, arhiv don F. Bulića, L. Jelića i Eduarda Griez de Ronsea, terenske notese M. Abramića, personalni dosje don L. Katića, nacрте za obnovu Buvinovih vratnica, rukopis Tome Arhidakona, Zavoreovu povijest Dalmacije, Ruićev rukopis rodoslovlja paških obitelji, Dandolove izvještaje Napoleonu, rukopis Ante Matijevića o povijesti Dalmacije. Podaci o vezama J. L. Heiberga i don F. Bulića, dokumenti o Ejnaru Dyggveu, kronike nadžupe Nin u arhivu don L. Jelića, spisa o zbirci Savo, podaci o vlasništvu zemljišta na lokalitetu Hortus Metrodori.

Izložbe

Građa iz knjižnice bila je na izložbama *Don Lovre Katić. Skica za portret i U temeljima hrvatske arheologije* u Solinu te *Mletački kaštel u Splitu, Sveti Jere na Marjanu. Kultura renesanse u Dalmaciji u znaku svetog Jeronima i Krajolici i spomenici zadarskog područja krajem 19. i početkom 20. st. u istraživanjima prof. dr. Luke Jelića* u Splitu.

Razno

Razvrstavanje starih fotografija, skidanje i spremanje slika iz pinakoteke Muzeja, selidba naklade muzejskih publikacija i staklenih foto ploča zbog radova u potkrovlju, ekspertiza grafika iz ostavštine Duška Kečkemeta i nabava nekoliko njih za Muzeja (donacija), rad na utvrđivanju izvora nekih prikaza dalmatinskih gradova iz zbirke Muzeja, traženje podataka o staroj gradskoj vijećnici i kapeli sv. Lovre za postav u toj kapeli, podataka o kugi na Braču, podataka o Bulićevom konju Mišu, podataka za snimanja dokumentarno-igranog filma *Judita* (izbor i priprema građe), dogovori s Nediljkom Dominovićem o pretiscima starih knjiga koje se tiču Dalmacije, rad na identificiranju portreta carskog para iz Muzeja, poslovi oko međuknjižnične posudbe, narudžba knjiga, izrada skeda, unošenje statističkih podataka u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica.

Uvezivanje i popravak knjiga i časopisa iz Knjižnice

Temeljem ugovora o autorskom djelu izvršena je konzervacija-restauracija i uvez knjiga, nacrti, crteža i fotografija iz Knjižnice od strane ovlaštene osobe za obavljanje konzervatorsko-restauratorskih radova na arhivskoj i knjižnoj građi.

Izložbena djelatnost

Izložba *Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Splitu

Vrijeme održavanja: 12. listopada 2021. – listopad 2022.

Autori: Jelena Jovanović, Boris Čargo, Maja Bonačić Mandinić

Dizajn postava: Clinica Studio (Zagreb)

Dizajn vizualnog identiteta: Kazinoti & Komenda (Split)

U povodu 200. obljetnice osnutka Arheološkog muzeja u Splitu, osmišljena je prigodna izložba *Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*. Ova obljetnička izložba prezentira preko 750 odabranih, najreprezentativnijih spomenika Arheološkog muzeja u Splitu, pronađenih na području otoka / grada Visa (antička *Issa*), jednog od najvažnijih arheoloških lokaliteta u Hrvatskoj.

Raznorodni arheološki predmeti (natpisi, skulpture, vaze i druge keramičke posude, terakote, nakit, oružje, oruđe, novac) svjedoče o najranijim tragovima života na otoku, od razdoblja pretpovijesti sve do ranog srednjeg vijeka. S naglaskom na grčki grad Isu i njen dinamični razvoj tijekom razdoblja helenizma, kroz višestruke cjeline, izložba tematski razrađuje pretpovijesno razdoblje i prve kontakte s Grcima, isejsko gospodarstvo, svakodnevicu, novac, pogrebne običaje, rimske (carske) skulpture te razdoblje kasne antike i srednjeg vijeka na otoku.

Prva cjelina koju izložba obrađuje jest pretpovijest otoka Visa s izlošcima od starijeg neolitika do željeznodobnog materijala. U ovoj cjelini prikazan je zemljovid otoka Visa s označenim svim lokalitetima, kao i zemljovid s označenim pretpovijesnim lokalitetima. Slijedi dio o grčkoj kolonizaciji Jadrana i izloženim grčkim predmetima koji prethode osnutku grada Ise.

Naredna cjelina posvećena je isejskom gospodarstvu, gdje je posebno istaknuto ribarstvo, lončarstvo, poljoprivreda, te specifični isejski kasnohelenistički piti (*pithos*), i ulomci koji svjedoče o proizvodnji velikih dolija (*dolium*). Ribarstvo je prikazano kroz brojne udice, igle za krpanje/pletanje ribarskih mreža i utege za ribarske mreže izrađene od kamena, keramike i olova. Lončarstvo pak kroz različite kalupe za izradu kasnohelenističkih lucerni i za izradu tzv. firma lampi. Također sinterirani keramički ulomci potvrđuju proizvodnju terakota, različitih vrčica s jednom ručkom i amfora.

Sljedeći dio izložbenog postava prezentira metalne, jantarne, staklene i koštane artefakte koji su se, iako pronađeni u isejskim grobovima kao dijelovi pokojnikove nošnje i grobni prilozi, također koristili u svakodnevnom životu. To su pojasne kopče, fibule, igla, narukvice, naušnice, prstenja, jantarne i staklene perle, potom osobni predmeti vezani uz higijenu i toaletu (pincete, ogledala, strigili te njihove alke za pričvršćivanje). Istaknuti su i rijetki nalazi primjeraka oružja: željezna sulica (rani pilum), brončana trobridna strelica, te nekoliko primjeraka željeznih noževa. U istom dijelu postava izdvojeni su predmeti potencijalnog apotropejskog značaja poput staklenog amuleta, oblutka i brončanog faličkog privjeska, te astragali (žuvotinjske gležanjске kosti) koje su korištene u različite svrhe, kao društvene i dječje igre, te sredstvo pri proricanju budućnosti. O možebitnom prakticiranju negromancije u antičkoj Isi, sugerira i fragmentirani nalaz olovne pločice (*katadesmos*) s nečitljivim urezanim slovima / znakovima.

Najzastupljeniji eksponati na izložbi su cjelovito sačuvane oslikane vaze, različitih stilova i produkcijskih središta, koje daju uvid u morfološku i funkcionalnu raznolikost posuda pronađenih u Isi. Predstavljene su posude crvenofiguralnog i crnopremazanog stila, ponajviše iz južnoitalskih radionica. Poseban naglasak je na keramici *Gnathia* tipa također iz južnoitalskih radionica, te na brojnim posudama lokalne isejske produkcije *Gnathia* keramike. Isa se ubraja među grčke gradove koji su pokrenuli vlastitu proizvodnju ovog keramičkog stila, koji se naslanja u uzorima na kanošku proizvodnju 3. st. pr. Kr., a s vremenom u potpunosti razvija svoj stilski izričaj u kojem koristi *West slope* ukras (ukras zapadnog obronka).

Slijede vitrine s posudama izrađenim od sive keramike sa sivim ili crvenim premazom, te siva reljefno ukrašena keramika s kalupima u kojima se izrađivala.

Centralni dio postava prezentira tri mramorne rimske carske skulpture, za koje se pretpostavlja da su ukrašavale neki javni prostor u antičkoj Isi (možda hram). Uz portret cara Trajana koji se inače čuva u muzejskom lapidariju, za dva izložena kipa atribucija je znatno kompleksnija, jer je riječ o statuama bez sačuvane glave. Ipak, prema stilsko-tehnološkim značajkama izrade vezujemo ih uz vladare julijejsko-klaudijejske i flavijejske dinastije. Navedene skulpture po prvi puta od pronalaska su izložene i prezentirane za javnost, a prethodila im je višegodišnja restauratorsko-konzervatorska obrada i rekonstrukcija.

Osim carskih skulptura i natpisa, predstavljena su i četiri rimskodobna portreta koja većinom predstavljaju muška i ženska božanstva.

Uz grčke i rimske lucerne iz Ise, predstavljeni su malobrojni kasnoantički i srednjovjekovni nalazi s otoka Visa.

Na izložbi je također predstavljeno preko dvije stotine primjeraka novca; zastupljen je *Jonijev* novac, novac grčkih gradova, novac Ise, rimski republikanski, carski i bizantski novac. Posebno su izdvojene dvije ostave – skupni nalaz pet primjeraka hemidrahmi likijskog saveza i skupni nalaz od osamdeset primjeraka rimskog carskog novca.

Među najznačajnijim eksponatima je brončana glava božice Artemide, najznačajniji isejski brončani spomenik izrađen krajem 4. ili početkom 3. st. pr. Kr. Ovom važnom spomeniku posvećena je cijela jedna soba gdje je postavljena na drvenom postolju na kojem je grafički rekonstruirano njeno tijelo.

U muzejskom hodniku su izloženi privatni i javni spomenici na grčkom jeziku, a ponajviše je nadgrobni spomenika koji su komemorirali grobove Isejaca. Obzirom da su se grobovi u Isi nalazili izvan gradskih zidina, uz pretpostavljene antičke putove i komunikaciju, njihov postav smjernica je posjetiteljima prema zasebnoj prostoriji posvećenoj isejskim pogrebnim običajima. U njoj su uz rekonstrukciju jednog isejskog groba, svi izloženi eksponati pronađeni u isejskim grobovima. Uz opisane pogrebne običaje i tipologiju grobne arhitekture u antičkoj Isi, izložena je i najveća zbirka terakota u Hrvatskoj, keramičkih figura koje su pronađene u isejskim grobovima. Također, prezentirano je nekoliko dekorativnih stucco portreta i ukrasa, raznobojni mozak te impresivna mramorna oplata, svi potencijalno vezani uz postojanje mauzoleja u antičkoj Isi.

Izložba je realizirana uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Grada Visa, TZ Grada Visa, Grad Komiža, TZ Grada Komiže i TZ Grada Splita a prati je i divot izdanje kataloga izložbe na 335 stranica.

Izložba U temeljima hrvatske arheologije

Mjesto održavanja: Javna ustanova u kulturi Zvonimir, Solin

Vrijeme održavanja: 13. listopada 2021. – 14. studenog 2021.

Autor: Arsen Duplančić

Likovni postav: Ika Prpa-Stojanac

U proljeće 1818. car Franjo I. i njegova supruga Karolina Augusta kreću na put po Hrvatskoj i upoznaju nove krajeve koji su nakon pada Napoleona pripali austrijskoj kruni. Putovanje je imalo ne samo politička i vojna nego i kulturološka obilježja koja će biti od izuzetne važnosti za hrvatsku arheologiju. Po dolasku u Split oni su razgledali ostatke Dioklecijanove palače i druge starine te otišli u Solin vidjeti ruševine nekadašnje metropole rimske provincije Dalmacije. Oduševljen viđenim i potaknut mišljenjima stručnjaka car je donio odluku o osnivanju Arheološkog muzeja u Splitu koja je provedena dekretom Dalmatinske vlade od 22. VIII. 1820. godine. Za prvog ravnatelja imenovan je splitski liječnik dr. Carlo Lanza koji je 2. X. 1821. započeo iskopavanja u Saloni pa se taj datum može smatrati početkom sustavnih arheoloških institucionalnih istraživanja ne samo u Saloni već, zbog njihovog kontinuiteta, i u Hrvatskoj.

Dvjestota obljetnica osnivanja Muzeja (1820. – 2020.) i dvjestota obljetnica istraživanja u Saloni (1821. – 2021.) povod su da se javnosti prikaže kako su se u prvih trideset godina razvijali Muzej i radovi u Saloni. Odabrano je upravo to razdoblje jer od 1850. do 1872. nastupa dugo zatišje. Sve opet oživljava 1872. kada ravnatelj postaje Mihovil Glavinić, a zlatno doba obuhvaća vrijeme uprave don Frane Bulića od 1884. do 1926. godine.

Izložba se zasniva na rukopisnoj i tiskanoj građi iz Muzeja, a naročito na izvještajima i grafičkoj dokumentaciji koja najvećim dijelom nije bila poznata ni objavljivana. Njena važnost ogleda

se u činjenici da je dio predmeta zbog brojnih selidbi, a i krađa, nestao ili se teško može identificirati. Neki su predmeti u međuvremenu oštećeni, a neki stradali osobito od posolice zbog dugotrajnog smještaja u nekadašnjim skladištima soli. Usporedba današnjeg stanja sa starim crtežima jasno ukazuje na sve to. Opširni pisani izvještaji su važni jer su u njima više puta detaljno popisani svi nalazi, dok su u člancima i knjigama navedeni sumarno.

Budući da je čuvanje spomenika temeljno poslanje Muzeja, za izložbu smo izabrali neke predmete i spomenike koji pokazuju da su još uvijek u Muzeju i da su dostupni bez obzira na to što je od vremena njihova otkrića ili otkupa prošlo između 170 i 200 godina!

Rukopisi, crteži i tiskani tekstovi priređeni za izložbu dio su izvora popisanih i obrađenih u sklopu višegodišnjeg timskog istraživanja građe o arheološkim radovima u Saloni u prvoj polovini XIX. st., a koje se privodi kraju i rezultat će knjigom s prijevodima izvještaja i cjelokupnom grafičkom dokumentacijom.

Arheološki muzej u Splitu je najstarija muzejska ustanova u jugoistočnom dijelu Europe, njegovi su ravnatelji bili profesori na odsjecima za arheologiju i povijest umjetnosti, dao je vrsne stručnjake i akademike, od 1878. objavljuje naš najstariji arheološki časopis i uz njega se vežu počeci konzervatorske službe. Muzej nije istraživao samo Salonu nego i starohrvatski, odnosno ranosrednjovjekovni Solin koji je, između ostalog, iznjedrio vladarske natpise poput Trpimirovog i Jeleninog. Salona je pak dala veoma velik broj raznih predmeta i spomenika, zdanja zanimljiva za proučavanje civilne i crkvene arhitekture, pružila je izvore za istraživanje povijesti religija itd., a njena povezanost s Muzejom dovela je 1894. do pokretanja međunarodnih kongresa za starokršćansku arheologiju koji se održavaju i danas.

Muzej i istraživanja Salone, kako zbog starosti tako zbog sveobuhvatnosti, nalaze se u temeljima hrvatske arheologije pa otuda i naziv izložbe. Njihova međusobna isprepletenost treba biti poticaj za daljnji još uspješniji rad, za nova otkrića, publikacije i jačanje svijesti da bez dubokog, snažnog i razgranatog korijenja nema postojanog i izdržljivog stabla.

Realizaciju izložbe i tiskanje kataloga izložbe financijski je pomoglo Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske

Izložba Ljudi od željeza na brodovima od drva

Mjesto održavanja: Zavičajni muzej Biograd na moru

Vrijeme održavanja: 8. lipnja 2021. – 31. srpnja 2021.

Autori: mr. sc. Boris Čargo i Ljubomir Radić

Likovni postav: mr. sc. Boris Čargo i Ljubomir Radić

Izložba je posvećena pomorskoj bitci koja se zbila 1866. godine u akvatoriju otoka Visa između talijanske i austrijske flote. Uz trojezične panoe na izložbi su izloženi predmeti koji su svjedok događanja prije, tijekom i nakon bitke: oružje, dokumenti, dijelovi brodovlja, novinski članci, slike i druge umjetnine koje svjedoče o bitci.

Posudbe

1. 14. travnja posuđen je Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika ulomak rimskog reljefa s prikazom Dijane (inv. br. AMS-D-69) za izložbu *Sveti Jere na Marjanu – kultura renesanse u Dalmaciji u znaku sv. Jeronima*. Trajanje posudbe od 22. travnja do 31. lipnja.
2. 19. svibnja posuđeno je 11 predmeta iz muzejskog fundusa Stella Mediterranea d.o.o. u svrhu izlaganja u stalnom postavu Muzeja masline u Klisu, na rok od 5 godina.
3. 8. lipnja izložba *Ljudi od željeza na brodovima od drva*, autora mr. sc. Borisa Čarga otvorena je u Zavičajnom muzeju Biograd na moru. Trajanje izložbe do 31. srpnja
4. 5. listopada posuđena je građa iz knjižnice Arheološkog muzeja u svrhu izlaganja na izložbi *Krajolici i spomenici zadarskog područja krajem 19. i početkom 20. stoljeća u istraživanjima prof. dr. Luke Jelića* u prostoru Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika. Trajanje posudbe je do 15. veljače 2022. godine.
5. 25. listopada posuđen je natpis posvećen Mitri iz Epigrafičke zbirke u svrhu izlaganja na međunarodnoj izložbi *Le Mystère Mithra: Plongée au coeur d'un culte romain* u Musee Royal de Mariemont, Belgija. Trajanje posudbe je do 30. lipnja 2022. godine.

Građa

Uvid u građu

Tijekom 2021. godine odobreno je:

- 13 uvida u građu Rimsko-provincijalne zbirke
- 8 uvida u građu Kasnoantičke zbirke
- 7 uvida u građu Grčko-helenističke zbirke
- 4 uvida u građu Numizmatičke zbirke
- 3 uvida u građu Priručne zbirke i lokaliteta *Salona*
- 17 uvida u građu Epigrafičke zbirke.

Pohrana nalaza

- 28. srpnja predane su na privremenu pohranu 4 slike u privatnom vlasništvu.
- 14. listopada predan je na privremenu pohranu antički spomenik sa prikazom Erota iz Solina temeljem Zapisnika o primopredaji potpisanog od mr. sc. Zorana Wiewegha, glavnog konzervatora za arheološku baštinu Ministarstva kulture i medija, Silve Kukoč, više stručne savjetnice Konzervatorskog odjela u Splitu i ravnatelja Arheološkog muzeja.

Otkup

Tijekom 2021. godine otkupljeno je temeljem ugovora o otkupu šest starih razglednica Salone s kraja 19. i početka 20. stoljeća radi upotpunjavanja knjižničnog fonda.

Noć muzeja

29. siječnja održana je virtualna Noć muzeja 2021.

U Arheološkom muzeju u Splitu je održana digitalna "Noć muzeja 2021" u kojoj je predstavljen dokumentarac o povijesti Arheološkog muzeja u Splitu "Arheološki muzej u Splitu 1820.-2020." i kratki film "Putovanje u prošlost s Don Franom u Saloni". Muzej je bio otvoren za posjetitelje do 20 sati. Cijena svih muzejskih publikacija i suvenira bila je snižena za 50%.

U Saloni prikazan je kratki film „Putovanje u prošlost s don Franom u Saloni“ u kojem don Frane uz pomoć novih tehnologija vodi gledatelje po istočnom dijelu Salone i njezinim građevinama prezentiranima u njihovom nekadašnjem sjaju. Virtualna šetnja je obuhvatila četiri lokaliteta: amfiteatar, terme, Episkopalni centar i Manastirine. Lik don Frane Bulića je oživio muzejski kustos Nino Švonja. Scenarij su napisali Nino Švonja i Ema Višić-Ljubić. Lokalitete je snimio i ukomponirao zajedno s rekonstrukcijama građevina Darko Škrobonja. Građevine je nacrtao u 3D tehnici Dalibor Popović. Animirane šetnje kompjutorski rekonstruiranim građevinama su preuzete sa DVD-a Salona koje je izradila firma Enter d.o.o. Ujedno je na muzejskim stranicama prikazana i interaktivna virtualna šetnja svim prezentiranim lokalitetima Salone u formatu 360° s mogućnošću istraživanja svakog kutka antičke Salone.

Znanstveni skupovi

Znanstveni skup *Salona između Sredozemlja i Panonije*

Organizacijski odbor: Jacqueline Balen, Ante Jurčević, Ivanka Kamenjarin, Boris Čargo, Damir Kliškić, Jagoda Mardešić i Ema Višić-Ljubić.

Znanstveni skup *Salona između Sredozemlja i Panonije* u organizaciji Hrvatskog arheološkog društva i Arheološkog muzeja u Splitu održan je u Hotelu Salona Palace u Solinu, od 11. do 15. listopada 2021. uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Splitsko-dalmatinske županije, Grada Splita, Grada Solina, Grada Visa, TZ grada Splita TZ grada Solina, Javne ustanove u kulturi Zvonimir, Solin, Stella Croatica.

Na znanstvenom skupu sudjelovali su arheolozi, povjesničari i povjesničari umjetnosti iz cijele Hrvatske. Muzejski djelatnici sudjelovali su s prijavljenim izlaganjem, odnosno održanim predavanjem:

Zrinka Buljević: *Reljef s prikazom mladoga Dioniza odnosno Bakha ili Libera iz Salone.*

Sanja Ivčević: *Arheološke potvrde vojnog boravka Rimljana u salonitanskom zaleđu u kasno republikanskom i rano carskom razdoblju.*

Jagoda Mardešić zajedno s Ivanom Matijevićem: *Istraživanja kod Porta Caesarea u Saloni 2016. i 2017.*

Maja Bonačić Mandinić: sudjelovala kao koautor priopćenja *Grčki i rimski novac iz korčulanske zbirke Kalodera* s A. Marinović (zajedničko priopćenje na skupu je održala A. Marinović).

Damir Kliškić: *Grobni nalazi iz željeznodobne nekropole na ravnom u Postranju kod Imotskog*

Jelena Jovanović: *U potrazi za isejskom niti – keramički utezi za tkalački stan iz antičke Ise* u koautorstvu s kolegicom Julijom Fileš Kramberger, doktorandicom s Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Ema Višić-Ljubić: *Zaštita arheološka istraživanja na Zapadnoj salonitanskoj nekropoli*

Ana Marinović: *Grčki i rimski novac iz korčulanske zbirke Kalodera* (koautorstvo s M. Bonačić Mandinić).

Boris Čargo: *Rekonstrukcija obalne linije u viškoj uvali i isejska luka*, (prezentacija postera).

Okrugli stol *Budućnost Salone*

14. listopada u sklopu znanstvenog skupa održan je okrugli stol na temu *Budućnost Salone* na kojem su sudjelovali dr. sc. Radoslav Bužančić, gradonačelnik Solina Dalibor Ninčević, dr. sc. Ante Jurčević, dr. sc. Miroslav Katić, Ivan Šuta, Tatjana Lolić, Zoran Wiewegh, Jacqueline Balen, Jelena Stupalo, Anita Penović, Verdran Katavić i Miona Miliša. Moderator: Jagoda Mardešić.

Suradnja sa znanstvenim institucijama

-21. lipnja potpisan je Ugovor o suradnji između Sveučilišta u Zadru i Arheološkog muzeja u Splitu u cilju podizanja kvalitete obrazovnog i stručnog znanja studenata Sveučilišta kroz upotpunjavanje teoretskog znanja praktičnim iskustvom u obavljanju stručne prakse u Muzeju.

-Boris Čargo potaknuo je suradnju s University of Kentucky u Lexington i Ph.D George Crothers, ravnateljem William S. Webb Museum of Anthropology. Suradnja traje od 2018. g. a tijekom koje se provode geofizička istraživanja i istraživanja magnetometrom. Istraživanja su obuhvatila prostor jugoistočnog dijela brijega Gradina, priobalni dio Gradine, termalni kompleks, prostor sjeverno od termalnog kompleksa, prostor jugozapadne nekropole, prostor sjeverno od jugozapadne nekropole i područje sjeverozapadno od jugozapadne nekropole na mjestu gdje su novo pronađeni ostatci lončarske radionice.

-Jelena Jovanović, naslovna asistentica za kolegij „Osnove muzeologije i muzejske pedagogije“ (nositelj: doc. dr. sc. Vedran Barbarić), Filozofski fakultet u Splitu, ak. g. 2021/2022. je održala nastavu iz kolegija „Osnove muzeologije i muzejske pedagogije“ i kolegija „Muzejska pedagogija i praktikum“ u siječnju, studenom i prosincu 2021. za studente diplomskog studija s Odsjeka povijest umjetnosti, te za studente izvanrednog studija Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja Filozofskog fakulteta u Splitu. Nastava u siječnju održana je online, a nastava u studenom i prosincu održana je u Arheološkom muzeju u Splitu. Konzultacije za studente održane su u veljači i ožujku.

Organizacija i koordinacija pozivnog predavanja dizajnera izv. prof. art. Vedrana Kasapa i Ozane Ursić (Clinica Studio, Zagreb), koje se održalo 25. studenog 2021. na FFST.

Informatički poslovi

2021. godine nije bilo većih ulaganja u informatičku infrastrukturu. Obilježili su je skupovi i izložbe vezani za proslavu 200. godišnjice muzeja, a u sklopu toga i pripreme radnje u informatičkoj domeni kao što su objave najava događanja, izrade popisa sudionika, pripreme održavanja predavanja, naknadne objave vijesti i fotografija koje se tiču istih.

Kao posljedica još prisutne epidemije Covid-a 19 za online sastanke nabavljene su web kamere, računala su pripremana za rad od kuće, a izrađivani su i različiti natpisi upozorenja i obavijesti. Ipak, nabavljeno je nekoliko novih računala i printera, skener za knjige te nekoliko godišnjih pretplata za kreativne aplikacije (Photoshop, Acrobat, FlowPaper)

OPREMA

MREŽA i INTERNET

Potpisan je ugovor sa CARNet-om o pridruženom članstvu. Na muzejsku domenu su dodane dvije nove korisnice, 3 nove mail adrese i u suradnji s kolegicom Slobodankom Antičić postavljen je repozitorij skeniranih inventarnih knjiga za dijeljeni pristup kustosima. Konfiguriran je i bežični pristup preko udaljenog desktopa na tabletu prema kasi na porti zbog privremenog zatvaranja glavne dvorane.

NABAVKE i POPRAVCI

Nabavljena su 2 nova stolna računala, 5 monitora, 2 printera, 5 web kamera i 1 uništavač dokumenata. Također je nabavljen skener za knjige CZUR ET16 Plus N s ciljem digitalizacije i objavljivanja knjižne građe.

Napravljeno nekoliko popravaka i zamjena tonera na raznim printerima od strane tvrtke Tehničar servis. Više puta je vršena hardverska dijagnostika servera zbog otklanjanja problema sa zamrzavanjem. Zbog kvarova su zamijenjena 2 računala u Solinu. Zbog slučajnog brisanja datoteka iz sustava M++ sa sigurnosnog preslika na traci vraćene su obrisane datoteke.

PROGRAMI I OS

Nabavljeno je 5 godišnjih licenci za Adobe Photoshop i 2 licence za Adobe Acrobat. Nabavljena je i nova inačica aplikacije za izradu sigurnosnih preslika Acronis v.15 te nova inačice antivirusnog paketa Kaspersky (v.13 za CC, i v.12 za ES). Nabavljena je i FlowPaper aplikacija za digitalno izdavaštvo s ciljem objavljivanja različitih muzejskih publikacija u digitalnom obliku na muzejskim stranicama. U koordinaciji s tvrtkama za održavanje više su puta vršene promjene i popravke na bazama podataka u aplikacijama za knjigovodstvo, evidenciju radnog vremena, i inventarizaciju.

OSTALI POSLOVI

Višekratno su stavljeni različiti spisi u repozitorij dokumenata na muzejskim web stranicama, a objavljujane su i različite vijesti povodom izložbi, skupova i drugih događanja. Također je pripreman projektor i platno u sklopu 1 predavanja i 1 skupa. Na web stranici su vršene i ispravke radnog vremena, brisani su stari zaposlenici i dodavani novi.

Izrađivani su različiti natpisi upozorenja i obavijesti na hrvatskom i engleskom jeziku. Tiskane su i akreditacije za pojedine djelatnike i info privjesci za suvenire.

Vođenja i posjete

- Damir Kliškić: 15. ožujka stručno vodstvo bjeloruskog veleposlanika u Republici Hrvatskoj po stalnom muzejskom postavu.

- Jelena Jovanović je obavila 5 stručnih vodstava: 11. studenog stručno vodstvo za studente povijesti umjetnosti Filozofskog fakulteta u Splitu, 22. studenog dr. sc. Ivana Basića i Jasena Boke, dr. sc. Igora Borzića (Filozofski fakultet u Zadru) po izložbi u studenom, dr. sc. Ante Nazora i dr. sc. Ane Holjevac Tuković (Hrvatski memorijalni dokumentacijski centar

Domovinskog rata) po izložbi u studenom, 4. prosinca vodstvo po izložbi i muzeju za studente Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja Filozofskog fakulteta u Splitu.

- Nino Švonja je obavio 12 stručnih vodstava: studenata odjela za restauraciju Umjetničke akademije u Splitu, grupe umirovljenika po postavu Muzeja u sklopu edukacije za projekt Aktivna i kvalitetna starost, *pratitelj u kulturi/turizmu* udruge MI, vođenje djece 4. razreda OŠ Srinjine po lapidariju Muzeja a u sklopu njihovog projekta Dioklecijanov perivoj, djelatnika Ministarstva kulture i medija RH po Muzeju i Saloni, učenika 2. razreda Građevinske škole iz Splita, studenata 1. godine restauratorskog odjela Umjetničke akademije u Splitu po lapidariju Muzeja, grupe umirovljenika po Saloni u sklopu edukacije za projekt Aktivna i kvalitetna starost, *pratitelj u kulturi/turizmu* udruge MI, grupe umirovljenika po starohrvatskim lokalitetima u Solinu u sklopu edukacije za projekt Aktivna i kvalitetna starost, *pratitelj u kulturi/turizmu* udruge MI, vođenje po Saloni u ulozi don Frane Bulića domaćih turista u sklopu manifestacije Springfest TZ Solin, stručno vodstvo po Saloni učenika OŠ kneza Trpimira iz Kaštel Gomilice, stručno vodstvo u Muzeju za turiste koji su sudjelovali na arheološkim istraživanjima apsida u Saloni, vodiča Društva turističkih vodiča Split po izložbi „VIS–À–VIS 200. Arheološka baština otoka Visa“.

- Ema Višić-Ljubić je vodila 10 grupa posjetitelja : 29. 3. – učenici 2. razreda OŠ Vjekoslava Paraća; 27. 4. – don Ante Matešan iz župe Solinskih mučenika sa svećenicima iz Zadra; 30. 4. – stručno vodstvo ministrice turizma Nikoline Brnjac Saloni u pratnji župana Splitsko-dalmatinske županije i predstavnika Grada Solina. Posjetitelji su obišli Manastrine i Spomen-sobu don Frane Bulića u Tusculumu; 4. 5. – djelatnice Ministarstva kulture zajedno s ravnateljem A. Jurčevićem i kolegom N. Švonjom; 20. 5. - učenici 3. razreda OŠ Don Lovre Katića; 31. 5. - kolege iz Arheološkog muzeja Narona; 7. 6. učenici Geodetsko –graditeljske škole iz Splita; 15. 6. – učenici OŠ Petra Kružića sa Klisa; 27. 8. – studenti PMF-a ; 14. 10. – sudionici znanstvenog skupa HAD-a u Solinu.

-Boris Čargo je obavio 12 stručnih vodstava: stručno vodstvo ravnatelja i drugih kolega iz instituta Ivo Pilar po Arheološkoj zbirci *Issa*, g.Vladimira Slavičeka po lokalitetima i Arheološkoj zbirci *Issa* u Visu, predstavnika Upravnog odbora hotela Issa po Arheološkoj zbirci i lokalitetima Ise, kolege Ivana Balića, arheologa iz Lunda u Švedskoj po izložbi *Vis a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, turističkih vodiča Splitsko-dalmatinske županije po izložbi *Vis a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa.*, splitskih studenata po izložbi *Vis a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, kolega arheologa iz crnogorskih muzeja po izložbi *Vis a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, kolega Ministarstva kulture i medija i Konzervatorskog odjela u Splitu po izložbi *Vis a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, kolega iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika po izložbi *Vis a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, kolega iz Arheološkog muzeja u Zadru po izložbi *Vis a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, kolegice Angele Tabak, ravnateljice Gradskog muzeja Omiš po izložbi *Vis a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, nastavnika i djece Osnovne škole Vis po izložbi *Vis a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*.

-Ana Marinović: stručno vodstvo članova udruge „Prostor“, 5 grupa srednjoškolaca iz Gimnazije Marka Marulića iz Splita.

Edukativne radionice

U Arheološkom muzeju u Splitu održano je deset radionica. Stručna vodstva i radionice pod nazivom *Upoznajmo povijest i Učenje lente vremena, Rimski vojnici, Antički grad i Potraga za predmetima iz prošlosti*, te *Život na drevnom Visu, Antički detektivi* osmislio je i realizirao Luka Donadini. Na edukativnim radionicama sudjelovala su djeca iz splitskih vrtića, učenici osnovnih škola iz Splita i Solina, te učenici gimnazije iz Splita te turističke srednje škole iz Zadra.

U Saloni radionice su održale Ema Višić-Ljubić i Ivanka Vukšić

Ema Višić-Ljubić : 27. 1. za potrebe manifestacije Winterfest 2021. koju organizira TZ Grada Solina snimljena je arheološka radionica na terenu tijekom arheoloških istraživanja Zapadne nekropole u Saloni. Radionica je prikazana na stranicama TZ Grada Solina; 29. 3. arheološka radionica za učenike 2. razreda OŠ Vjekoslava Paraća; 20. 5. arheološka radionica za učenike 3. razreda OŠ Don Lovre Katića.

Ivanka Vukšić : 29. ožujka održano je stručno vodstvo po lokalitetima Salone i radionica „Potraga za predmetima iz prošlosti“ na Manastirinama za dva treća razreda O. Š. Vjekoslav Parać iz Solina. Radionicu su osmislili i proveli Ivanka Vukšić i Luka Donadini uz pomoć studentica Andree Knezović i Nore Kulić, dok je Ema Višić-Ljubić održala stručno vodstvo po Saloni. 20. svibnja održano je stručno vodstvo po lokalitetima Salone i radionica „Potraga za predmetima iz prošlosti“ na Manastirinama za dva treća razreda O. š. don Lovre Katića iz Solina. Stručno vodstvo i radionicu su proveli Ema Višić-Ljubić, Ivanka Vukšić i Luka Donadini.

Članstva, imenovanja

Ema Višić-Ljubić

- matičarka 2. razine
- članica Organizacijskog odbora znanstvenog skupa *Salona između Sredozemlja i Panonije*

Jagoda Mardešić

- članica Organizacijskog odbora znanstvenog skupa *Salona između Sredozemlja i Panonije*
- članica uredništva *Vjesnika za arheologiju i historiju dalmatinsku*

Sanja Ivčević

- članica Stručnog povjerenstva za ocjenu teme za izradu doktorskog rada na poslijediplomskom doktorskome studiju Arheologije, Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet u Zagrebu
- članica Hrvatskog arheološkog društva u sklopu kojega je imenovana za članicu Nakladničkog vijeća Hrvatskog arheološkog društva

Boris Čargo

- član Hrvatskog arheološkog društva
- član Organizacijskog odbora znanstvenog skupa *Salona između Sredozemlja i Panonije*
- član uredništva *Vjesnika za arheologiju i historiju dalmatinsku*
- član uredništva niza *Katalozi i monografije* Arheološkog muzeja u Splitu
- predsjednik komisije za imenovanje ulica i trgova i spomenika u gradu Visu

Damir Kliškić

- član Hrvatskog arheološkog društva
- član Organizacijskog odbora znanstvenog skupa *Salona između Sredozemlja i Panonije*
- član Književnog kruga Split
- član Partnerskog vijeća za Strategiju razvoja Splita do 2030. godine

Jelena Jovanović

- članica International Association for Research on Pottery of the Hellenistic Period (IARPot)
- članica Središnjeg odbora Hrvatskog arheološkog društva
- članica Hrvatskog muzejskog društvo

Arsen Duplančić

- član Društva prijatelja kulturne baštine – Split
- član Društva knjižničara – Split
- član Književnog kruga – Split (ujedno član Upravnog odbora)
- član Hrvatskog kartografskog društva – Zagreb
- član Ateneo veneto – Venecija
- član uredništva *Vjesnika za arheologiju i historiju dalmatinsku*
- član uredništva niza *Katalozi i monografije* Arheološkog muzeja u Splitu
- član uredništva časopisa *Tusculum* – Solin
- član znanstvenog odbora (Comitato scientifico) časopisa *Atti e memorie della Società dalmata di storia patria* – Rim
- Priznanja: Odlukom Gradskog vijeća Grada Splita od 18. XII. 2021. imenovan članom Vijeća u kulturi za knjigu, nakladništvo i knjižničnu djelatnost (Službeni glasnik Grada Splita 67/2021, str. 15-16).

Marko Silov

- član uredništva *Vjesnika za arheologiju i historiju dalmatinsku*

Ivanka Vukšić

- imenovana na Listu mentora i /ili Listu ispitivača u postupku polaganja stručnih ispita za stjecanje temeljnih stručnih zvanja

Borko Vješnica

- imenovan mentorom restauratoru vježbeniku u Arheološkom muzeju Narona

Stručno usavršavanje

Nino Švonja

U akademskoj godini 2020.-2021. upisao prvi i drugi semestar poslijediplomskog studija arheologije na odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Mentor izv. prof. dr. sc. Dino Demicheli, a tema disertacije su natpisi sa Zapadne salonitanske nekropole koja je istražena u razdoblju od 1986.-1987. godine. Tijekom akademske godine održao dvije prezentacije na doktorskim radionicama i predao seminare.

Marko Silov

Pohađanje webinara pri Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara:

- Jelena Balog Vojak, *Objekti kulturne i prirodne baštine* (22. 11. 2021.),

- Marijana Tomić, *Stara i rijetka tiskana i rukopisna građa* (30. 11. 2021.),
- Elia Ekinović Micak, *Identifikacija i opis agenata* (6. 12. 2021.),
- Elia Ekinović Micak, *Nadzor nad imenima i nazivljem* (13. 12. 2021.),
- Mirna Willer & Goran Zlodi, *Ontologija (imenski prostor) za Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* (15. 12. 2021.),
- Ivana Gržina & Goran Zlodi, *Likovna građa* (20. 12. 2021.).

Urednički poslovi

Uredništvo 113. broja *Vjesnika za arheologiju i historiju dalmatinsku*: ravnatelj dr. sc. Ante Jurčević (Arheološki muzej u Splitu), dr. sc. Sanja Ivčević (Arheološki muzej u Splitu), dr. sc. Marko Dizdar (Institut za arheologiju), prof. dr. sc. Mirjana Sanader (Filozofski fakultet u Zagrebu), prof. dr. sc. dr. sc. Ante Uglešić (Filozofski fakultet u Zadru), dr. sc. Vedran Barbarić (Filozofski fakultet u Splitu), dr. sc. Maja Miše (University College London, Institute of archaeology), prof. dr. sc. Paolo Visona (UK College of Fine Arts, University of Kentucky), dr. sc. Dino Demicheli (Filozofski fakultet u Zagrebu), Jelena Jovanović (Arheološki muzej u Splitu), Nino Švonja (Arheološki muzej u Splitu).

Urednički rad:

- izmijenjene i doručene Upute za autore, pripremljene za prijevod
- izjava *Odobrenje za izradu članka s popisom adresa autora* prosljeđen na mail adresu glavnog urednika i službeni mail Tajništva muzeja.
- korekcije članaka i priprema za prijelom
- izrada rasporeda članaka
- rad na ispravljanju prijeloma *Vjesnika* u pripremi za tisak
- rad na korekcijama *Vjesnika* pred tisak.

Uredništvo 114. broja *Vjesnika za arheologiju i historiju dalmatinsku*: ravnatelj dr. sc. Ante Jurčević, mr. sc. Boris Čargo, Jagoda Mardešić, Arsen Duplančić, Marko Silov (Arheološki muzej u Splitu), prof. dr. Adnan Busuladžić (Univerzitet u Sarajevu), prof. dr. Irena Lazar (University of Primorska, Faculty of Humanities, Koper).

Urednički rad:

- urednički obrađeni i ispravljani članci predani za VAHD 114, poslani autorima na ispravak ili doradu, provjereni i pripremljeni za recenziju
- slanje članaka na recenziranje
- prihvaćeni članci poslani na lektoriranje.

Pojedini postupci obrade kamenih spomenika iz antičke Ise, str. 312-319.

Urednički rad - katalog izložbe *Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*

Urednica dr. sc. Sanja Ivčević:

- prikupljanje i urednički rad na člancima za katalog izložbe: dvadeset osam članaka od sedam različitih autora.
- priprema likovnih priloga i tekstova za prijelom
- izrada jedinstvenog popisa literature za katalog na temelju pojedinačnih popis autora, ujednačavanje navoda i ispravke
- materijali za katalog ujednačeni i pripremljeni za prijelom te poslani dizajnerima
- rad na korekcijama
- pregled i korekcije kataloga za izložbu sa svim autorima te dizajnerima, ispravci literature te završna priprema za finalni prijelom
- pregled i ispravak kataloga nakon prvog prijeloma, katalog poslan na lektorske korekture.

Urednički rad – katalog izložbe *U temeljima hrvatske arheologije*

Urednik Marko Silov:

- iščitavanje sadržaja
- lektorsko-korektorska provjera teksta.

Projekti

Zrinka Buljević

- 16. travnja 2021. godine u 11:00 sati, radni sastanak suradnika na projektu *Razumijevanje rimskih granica: primjer istočnog Jadrana / Understanding Roman Borders. The Case of the Eastern Adriatic* (IP-2018-01-4934), održan putem sustava omega, odnosno bigbluebutton aktivnosti <https://omega.ffzg.hr/mod/bigbluebuttonbn/view.php?id=239927>

Emma Višić-Ljubić

- suradnica u projektu *Novi životi antičkih natpisa: Epigrafski spoliji na području srednje Dalmacije*, voditelj doc. dr. sc. Dino Demicheli. U okviru projekta su izvršena istraživanja dijela sjevernih bedema u Saloni, južno od lokaliteta Kapljuč.

Nino Švonja

- suradnik na znanstvenom projektu *Novi životi antičkih natpisa: epigrafski spoliji u srednjoj Dalmaciji* (kod projekta: IP- 2019-04- 3537, voditelj projekta: Dino Demicheli, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)
- suradnik na znanstvenom projektu *Između bogova i ljudi – Kultovi i stanovništvo rimske Dalmacije prema zavjetnim natpisima* (kod projekta IP-2020-02-7214, voditeljica projekta: dr. sc. Ljubica Perinić, Odjela za arheologiju, Hrvatska akademija za znanost i umjetnost).

Arsen Duplančić

- konzultant na projektu *Glazbeni izvori Dalmacije u kontekstu srednjoeuropske i mediteranske glazbene kulture od 18. do 20. stoljeća* (GIDAL).

Sudjelovanje na skupovima, predavanja

Boris Čargo je sudjelovao na međunarodnom kongresu ENTRE MARES, “Location, infrastructure and organisation of roman Ports” organiziranom u Irunu (Baskija) Španjolska 3-5. 11. 2021., s on-line predavanjem. Izlaganje je bilo o isejskoj luci pod naslovom: *Issa, Greek city on the Island of Vis (Croatia), an Introduction to the Study of its Port*.

Damir Kliškić je sudjelovao na okruglom stolu i radionici *Arheološki laboratorij. Lončarija brončanog i starijeg željeznog doba* s predavanjem i Power Point prezentacijom pod naslovom: *Život na Cetini. Primjer prehistorijskog keramičkog materijala sa sojeničkog naselja na Dugišu u Otoku kod Sinja* (koautor s M. Miliša), 7. prosinca u Muzeju grada Kaštela.

Arsen Duplančić je sudjelovao na međunarodnom znanstvenom skupu *Ljubo Karaman: pedeset godina poslije s referatom Ljubo Karaman od suplenta na gimnaziji do konzervatora za Dalmaciju*, 23. rujna u Splitu.

Promocije

- 16. prosinca održano je predstavljanje brošure o životu don Frane Bulića *Moje zgrade u Saloni*, autor Nino Švonja, u Galeriji Zvonimir u Solinu. Brošuru su predstavili Arsen Duplančić, Jelena Stupalo i Ivica Rakušić.

Nakladništvo

Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku svezak 113-1, svezak 113-2

Tijekom dugogodišnjeg izlaženja (više od 140 godina) *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* imao je zastoje, a ponekad je objavljivao kao dvobroj ili trobroj ili kao jedan broj za nekoliko godina. Bilo je, međutim, slučajeva kada je jedan broj tiskan u dva sveska kao što je nedavno broj 110, posvećen umirovljenom kustosu i ravnatelju Muzeja Branku Kiriginu, zbog obimnosti (702 str.) tiskan u dva sveska.

Broj 113 posvećen je dvjema obljetnicama: 200. obljetnici Muzeja (1820.-2020.) i 200. obljetnici sustavnih institucionalnih istraživanja Salone (1821.-2021.). Logično je da te dvije obljetnice nisu mogle proći bez svečanog broja *Vjesnika* koji objedinjuje ta dva međusobno povezana događaja. Naime, bez Salone ne bi bilo Muzeja, a bez Muzeja ne bi bilo sustavnih istraživanja i čuvanja salonitanskih spomenika.

Vođeno navedenim, Uredništvo *Vjesnika* je zaključilo da jednim brojem u dva sveska i za dvije godine, tj. za 2020. i 2021., poveže spomenute obljetnice. Tako se u jednom broju ogledaju dvije obljetnice koje su naglašene i svečanim vanjskim izgledom 113. broja.

Rijetkost je da se neka ustanova može pohvaliti ovakvim jubilejima koji su odmah jedan za drugim. Zato je odluka Uredništva shvatljiva i svrsishodna, a zainteresirane ustanove i pojedinci neće biti uskraćeni za količinu teksta jer je on razdijeljen u dva sveska jednog broja, a ne formalno u dva broja s različitim godinama. Gledano pak s točke potrebnog posla Uredništvo ga je odradilo na isti način kao da su pripremljena dva broja.

U međuvremenu su prikupljeni članici i recenzije za radove koji će biti tiskani u 114. broju koji će izaći za 2022. godinu.

Katalog izložbe *Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*

Izložbu *Vis-à-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* prati istoimeno divot izdanje kataloga na hrvatskom jeziku, u kojem se po prvi puta na jednom mjestu objedinjuje najreprezentativnija arheološka građa s otoka / iz grada Visa (antička Issa), jednog od najvažnijih hrvatskih arheoloških lokaliteta.

Autori kataloga su Jelena Jovanović (viša kustosica Grčko-helenističke zbirke), mr. sc. Boris Čargo (muzejski savjetnik Priručne zbirke i lokaliteta *Issa*) i Maja Bonačić Mandinić (muzejska savjetnica Numizmatičke zbirke).

Urednica kataloga je dr. sc. Sanja Ivčević, a grafičko oblikovanje i prijelom kataloga obavili su Karlo Kazinoti i Mišo Komenda.

Katalog izložbe *U temeljima hrvatske arheologije*

Autor: Arsen Duplančić

Urednik: Marko Silov

Arhivsko gradivo je po prvi put objedinjeno i predstavljeno javnosti, dokumentirano fotografiranjem i objavljivanjem u publikaciji „U temeljima hrvatske arheologije“. Tako su postali dostupniji zainteresiranima, originali će se štititi od habanja i uništavanja, a rezultati naših stručnjaka bit će više dostupniji strancima jer su tekstovi velikim dijelom na stranim jezicima, prvenstveno talijanskom. Prikupljeno gradivo pruža nepoznate podatke o radu Arheološkog muzeja, tijekom istraživanja u Saloni, vrsti nalaza i njihovom onodobnom izgledu.

Objavljeni radovi

Zrinka Buljević

- Z. Buljević, *Salonitansko stakleno posuđe puhamo u kalup*, in: I. Kamenjarin, D. Tončinić (eds.), *Okolica Kaštelanskog zaljeva u prošlosti*, Izdanja Hrvatskog arheološkog društva 33, Zagreb 2020, 99-126
- Z. Buljević, *On the Monumental Minerva from Salona*, in D. Tončinić, I. Kaić, V. Matijević, M. Vukov, eds., *Studia honoraria archaeologica. Zbornik radova u prigodi 65. rođendana prof. dr. sc. Mirjane Sanader*, Zagreb 2020, 71-80.
- Z. Buljević, *Stakleni inventar*, in M. Sanader, D. Tončinić, Z. Šimić-Kanaet, Z. Buljević, S. Ivčević, *Tilurium V: arheološka istraživanja 2010. - 2018. godine*, Zagreb 2021, 199-260.
- Z. Buljević, *Mold-blown Glass Vessels from Salona*, *Annales du 21e Congrès de l'Association Internationale pour l'Histoire du Verre*, Istanbul 2018, O. Sevindik (ed.), İstanbul 2021, 233-244
- Z. Buljević, *Dalmatian glass vessels from [the time of Trajan](#)*, in D. Tončinić, L. Zerbini, eds., *Traian and the Danubian Provinces. The political, economic and religious life in the Danubian Provinces, Proceedings of the 4th International Conference on the Roman Danubian Provinces Zagreb, 15th – 17th November 2017*, Zagreb 2021, 59-69.

Sanja Ivčević

- S. Ivčević, *Alesia fibule s trokutastim lukom iz Salone s osvrtom na nalaze tog tipa fibula na području rimske Dalmacije*, Izdanja HADa 33 (2019), Zagreb 2020, 64-80.
- S. Ivčević, *Some remarks on the riding harness pendant from the Roman legionary fortress of Tilurium (Gardun)*, *Studia honoraria archaeologica, Zbornik radova u prigodi 65. rođendana dr. sc. M. Sanader*, Zagreb 2020, 167-174.
- S. Ivčević, *Metalni nalazi*, u: M. Sanader, D. Tončinić, Z. Šimić-Kanaet, Z. Buljević, S. Ivčević, *Tilurium V, Arheološka istraživanja 2010.-2018.*, Zagreb 2021, 261-305.
- S. Ivčević, *Roman military equipment in Dalmatia from the time of Trajan: some representational and archaeological evidence*, in: D. Tončinić, L. Zerbini (eds.), *Proceedings of the 4th International Conference on the Roman Danubian Provinces, Zagreb, 15th – 17th November 2017*, Zagreb 2021, 71-77.
- M. Feugere, S. Ivčević, *Aucissa fibule sa zoomorfnim ukrasom/Aucissa fibulae with zoomorphic decoration*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 113-1, Split 2021, 183-198.

Boris Čargo

- *Rekonstrukcija obalne linije u viškoj uvali i isejska luka*, (poster), u *Salona između Sredozemlja i Panonije* (knjiga sažetaka), Split 2021, 64.
- *Pregled povijesti arheoloških istraživanja na otoku Visu*, u *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 16-21.

- *Pregled pretpovijesti otoka Visa*, u *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 22-35.
- *Povijesni pregled Ise*, u *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 36—45.
- *Urbanizam i arhitektura helenističke Ise*, *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 68-73.
- *Pregled isejskoga gospodarstva*, *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 74-103.
- *Glava brončanog kipa božice Artemide*, *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 146-147.
- *Keramika tipa Gnathia*, *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 172—183.
- *Isejska keramika tipa Gnathia*, *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 184-195.
- *Kasnohelenistička isejska keramika sa sivim i crvenim premazom*, *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 196-205.
- *Isejska helenistička reljefna keramika rađena u kalupu*, *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 206-215.
- *Antropomorfna posuda u obliku silena-Besa*, u *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 230-231.
- *Lucerne*, u *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 232—243.
- *Zamah gradnje i urbanističke promjene u Isi u razdoblju principata*, u *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa* (ed. S. Ivčević), Split 2021, 244-249.

Jelena Jovanović

- J. Jovanović, *A few notes on seven Greek lead weights in the Archaeological Museum in Split*, in: D. Tončinić, I. Kaić, V. Matijević, M. Vukov (eds.), *Studia honoraria archaeologica*, Zbornik radova u prigodi 65. rođendana prof. dr. sc. Mirjana Sanader, Zagreb 2020, 175-182.
- J. Jovanović, J. Fileš Kramberger, *U potrazi za isejskom niti - keramički utezi za tkalački stan iz antičke Ise*, knjiga sažetaka Znanstvenog skupa HAD-a „Salona između Sredozemlja i Panonije“, Solin 11.-15. listopada 2021., str. 32.
- J. Jovanović, *Grčki tragovi na Visu prije osnutka Ise*, u: S. Ivčević (ed.), *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, Split, 46-53.
- J. Jovanović, *Grčki natpisi iz Ise*, u: S. Ivčević (ed.), *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, Split, 54-67.
- J. Jovanović, *Pogrebni običaji u helenističkoj Isi*, u: S. Ivčević (ed.), *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, Split, 104-129.
- J. Jovanović, *Metalni, stakleni, jantarni i koštani predmeti iz Ise*, u: S. Ivčević (ed.), *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, Split, 130-145.
- J. Jovanović, *Oslikane keramičke vaze iz Ise: crvenofiguralni stil, Alto Adriatico i srodni stilovi*, u: S. Ivčević (ed.), *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, Split, 148-159.
- J. Jovanović, *Crnopremazana keramika*, u: S. Ivčević (ed.), *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, Split, 160-171.
- J. Jovanović, *Terakote*, u: S. Ivčević (ed.), *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, Split, 216-229.

- J. Jovanović, *Lapides Issae*, u: S. Ivčević (ed.), *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, Split, 250-257.
- J. Jovanović, *Kasnoantički i srednjovjekovni nalazi na otoku Visu*, u: S. Ivčević (ed.), *Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*, Split, 258-263.

EMA VIŠIĆ-LJUBIĆ

- „Zaštitna arheološka istraživanja na Zapadnoj salonitanskoj nekropoli“, Knjiga sažetaka Znanstvenog skupa HAD-a „Salona između Sredozemlja i Panonije“, Solin 11. - 15. listopada 2021., str. 13.
- „200 godina Arheološkog muzeja u Splitu - 200 years of the Archaeological Museum in Split“ u Zborniku radova Međunarodnog kongresa povijesnih gradova – International historic cities congress book of proceedings, svezak 2, 1/2020, str. 102, 103. (zajedno s Ninom Švonjom).

NINO ŠVONJA

- N. Švonja, *Rimske kutijice za pečate u Arheološkom muzeju u Splitu*. VAHD 113.
- N. Švonja, *Nadgrobna stela Gaja K. Anterota iz Vranjica*. Časopis *Tusculum* broj 114.

ARSEN DUPLANČIĆ

a) Monografske publikacije

- U temeljima hrvatske arheologije. Istraživanja Salone od 1821. do 1850. na temelju rukopisne i tiskane građe iz Arheološkog muzeja u Splitu. Izložba z povodu 200 godina sustavnih arheoloških istraživanja Salone. [Translation:] In the foundations of Croatian archaeology. Research in Salona from 1821 do 1850 based on manuscripts and printed documents from the Archaeological Museum in Split. Exhibition on the occasion of 200 years of systematic research in Salona. Split, <Arheološki muzej u Splitu – Javna ustanova u kulturi „Zvonimir“ Solin>, 2021. 28 cm 60 str. sa sl.

b) Znanstveni radovi

- Armenski natpisi iz 17. stoljeća u Splitu. [Translation:] Armenian inscriptions from the 17th century in Split. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, Split 2020-2021, 113-2, str. 447-462 sa sl. Koautor: Vinicije B. Lupis.

c) Stručni radovi

- Monografija o splitskim utverdama – Duško Kečkemet, „Utvrde Splita“, Split 2020. *Kulturna baština*, Split 2020, 46, str. 431-437 sl.
- Bibliografija za 2018. i 2019. godinu. – Bibliography for 2018 and 2019. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, Split 2020-2021, 113-2, str. 513-547. Knjige, članci i recenzije o arheologiji, povijesti i povijesti umjetnosti Dalmacije do 12. stoljeća za god. 2018. i 2019.
- [Duecento] 200 anni del Museo archeologico di Spalato e di ricerche archeologiche a Salona. – [Dvjesto] 200 godina Arheološkog muzeja u Splitu i arheoloških istraživanja u Saloni. [Usporedno talijanski i hrvatski tekst.] *Insieme – Zajedno*, Roma XVI/2021, 56, str. 30-31 sa sl.
- Dva govora Jerolima Kavanjina i splitska Ilirska akademija. [Summary:] Two speeches by Jerolim Kavanjin and the Illyrian academy of Split. U: *Hrvatsko-talijanske filološke studije u čast profesorici emeriti Ljerki Šimunković*. – *Studi filologici croato-italiani in onore della professoressa emerita Ljerka Šimunković*. Split, Filozofski fakultet, 2021. str. 185-205 sa sl.
- Kazalo osobnih imena i etnonima [i] Kazalo zemljopisnih naziva. U: Jasna Jeličić Radonić, *Faros IV. Rimski grad – Pharos – The Roman city*. Split, Književni krug Split [i dr.],

2021. str. 226-233. (Biblioteka Knjiga Mediterana, 114.) (Niz Hrvatska arheološka baština, 3.)

- Ljubo Karaman od suplenta na gimnaziji do konzervatora za Dalmaciju (na temelju spisa iz Arheološkog muzeja u Splitu). U: Ljubo Karaman: pedeset godina poslije. Međunarodni znanstveni skup. Split, 23.-24. rujna 2021. [Knjiga sažetaka.] Split, Književni krug Split, 2021. str. 22-23.

d) Novinski članci

- Snaga salonitanskoga korijenja. : U Galeriji Zvonimir otvorena izložba u povodu 200 godina sustavnih istraživanja Salone „U temeljima hrvatske arheologije“. Solinska kronika, Solin 15. X. 2021, god. XXVIII, br. 326, str. 16-17 sa sl. Priredio: Mario Matijević.

Ivanka Vukšić

- *Zoran Podrug (Poki)*, VAHD 113-2, Split 2020. - 2021., str. 509 - 511.
- *Konzervatorsko – restauratorska obrada keramičkih predmeta sa Zapadne nekropole*, Salona znanstveni skup Salona između Sredozemlja i Panonije, 11. – 15. listopada 2021. g., Sažeci sekcija predavanja, Split 2021., str. 65.

Borko Vješnica

Katalog izložbe „Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“

- *Pojedini postupci obrade kamenih spomenika iz antičke Ise*, str. 312-319.

Stručni članak:

- *Restauriranje antičke carske skulpture iz Visa*, VAHD 113-2, 2020/21, str. 479–500. (koautor s D. Ordulj)

Ika Prpa-Stojanac

Katalog izložbe “Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“

- *Čišćenje helenističke reljefne keramike*, Split 2021, str. 308-311.

Duje Ordulj

Katalog izložbe “Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“

- *Konzervatorsko-restauratorske metode primijenjene u restauraciji*, Split 2021, str. 320-323.

Stručni članak:

- *Restauriranje antičke carske skulpture iz Visa*, VAHD 113-2, 2020/21, str. 479–500. (koautor s B. Vješnica)

Suradnja sa sredstvima javnog priopćavanja

Ante Jurčević

- Izjava novinarki J. Leskur o izložbi „Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa.“ (Slobodna Dalmacija, 21.10.2021.)
- Intervju s novinarkom I. Divić za TV Jadran o izložbi „Vis-a-Vis 200. Arheološka baština otoka Visa“ te izložbi „U temeljima hrvatske arheologije“ (emisija Veliki judi, 23.10.2021.)

Boris Čargo

- Intervju s novinarkom Hrvatskog radija studija u Splitu gđom. Ivonom Jakić u emisji *Kulturna baština*. Emisija je bila posvećena radu Arheološke zbirke „Issa“ u Visu i radu na postavljanju izložbe *Visa a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*.
- Intervju s novinarkom HTV-a glede proslave 200-te obljetnice Arheološkog muzeja u Splitu.
- Intervju s dopisnikom Radio Splita iz Visa o zaštitnim istraživanjima u predjelu Samogora.
- Intervju TV Jadran o izložbi *Visa a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*.
- Intervju Radio Suncu o izložbi *Visa a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*.
- Intervju HTV o izložbi *Visa a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*.
- Intervju novinarki J. Leskur izložbi o *Visa a Vis 200. Arheološka baština otoka Visa*.

EMA VIŠIĆ-LJUBIĆ

- novinarki M. Batarelo Jelavić sam dala izjavu prigodom prijenosa sarkofaga opatice Ivane s Manastirina u radionicu na Umjetničkoj akademiji u Splitu gdje će biti podvrgnut konzervatorsko-restaratorskom zahvatu. Objavljeno je u članku pod naslovom „Blago s Manastirina“ (Solinska kronika, 15. siječnja 2021., str. 18).
- novinarki M. Batarelo Jelavić sam dala izjavu o programu Muzeja za tijekom Noći muzeja u Saloni što je objavljeno u članku pod naslovom „Virtualnost i prolaznost“ (Solinska kronika, 15. veljače. 2021., str. 16, 17).
- novinarki Slobodne Dalmacije Miji Sesartić je data izjava o arheološkim istraživanjima na Zapadnoj nekropoli što je objavljeno u članku pod naslovom „U Metrodorovu vrtu“ (Sl. Dalm. 6. 3. 2021., str. 18, 19).
- novinaru La voce del popolo Damijanu D Ambri je dat intervju o stanju u Saloni i o rezultatima najnovijih istraživanja na Zapadnoj nekropoli koji je objavljen pod naslovom „Salona. Una minera di preziosi reperti romani“ (La voce del popolo, 5. 7. 2021. str. 2,3)
- novinaru V. Sesartiću je data izjava o programu Znanstvenog skupa HAD-a u Solinu što je emitirano 14. 10. u živo u programu Radija Brač.
- stručna pomoć pri snimanju kadrova u Saloni za dokumentarno-igrani film „Judita“ koji je emitiran 5. 11. na HTV 1 u 20.40 h.
- za emisiju HTV-a Prometej je snimljen prilog o najnovijim zaštitnim istraživanjima Zapadne nekropole u Saloni i izložbi “U temeljima hrvatske arheologije”. Novinaka Nikolina Dragošević je pripremila prilog koji je emitiran 16. prosinca na HTV 1 u 14.30 h i istog dana reprizno na HTV 4 u 21 h, te 18. 12. na HTV 4 u 16.30 h. U prilogu su sudjelovali A. Duplančić i Ema Višić-Ljubić.
- novinarka M. Sesartić je pripremila prilog o istraživanjima sjevernih bedema Salone koji se odvijaju u sklopu projekta *Novi životi antičkih natpisa: Epigrafski spoliji na području srednje Dalmacije*. Izjave su dali: voditelj istraživanja dr. sc. Dino Demicheli, Ema Višić-Ljubić, Jagoda Mardešić i ravnatelj Muzeja Ante Jurčević. Objavljeno je pod naslovom „Arheološka senzacija u Saloni: Evo što se stoljećima skrivalo ispod brežuljaka i hrpi smeća“ (Sl. Dalm. 6. 1. 2022., str.).

Jelena Jovanović

- Izjava za TV Dalmaciju na otvorenju izložbe 12. listopada 2021.

Nino Švonja

- 20.1. intervju uživo za emisiju Dobro jutro Hrvatska na HRT-u
- 22.1. intervju za emisije Solinska kronika i vijesti na TV Jadranu

- Intervju za talijanske novine La voce - pismeno odgovorio na pitanja gosp. Damiana D'Ambre
- Ivona Jakić s Radio Splita snimila intervju o projektu Aktivna i kvalitetna starost, *pratitelj u kulturi/turizmu* udruge MI, o Muzeju i don Frani Buliću
- Ivona Jakić s Radio Splita snimila izjavu o knjižici *Moje anegdote u Saloni*
- Članak Mie Sesartić u Slobodnoj Dalmaciji o knjižici *Moje anegdote u Saloni*
- Članak *Povijest Splita i Salone imao je u malom prstu* za Slobodnu Dalmaciju u prilogu Moja županija u sklopu projekta Dalmacija storytelling destinacija.

Aresn Duplančić

- 31. 10. – intervju u emisiji *Baština* Radio Splita u vezi 200. obljetnice Muzeja i istraživanja u Saloni
- 10. 11. – intervju na Radio Splitu u emisiji *Doma je najbolje*, rubrika *Neobični ljudi iz običnog života*
- 23. 12. – intervju u emisiji *Prometej* HRT-a o izložbi *U temeljima hrvatske arheologije*.

Facebook stranica, Instagram i TikTok

Jelena Jovanović je održavala muzejsku Facebook stranicu.

Od siječnja do prosinca 2021. g. osmislila sadržaje i objavila **76** objava na muzejskom Facebooku. Na muzejskom Instagramu osmislila sadržaj i napisala tekstove za **46** objava i **131** story.

U listopadu otvorila službeni muzejski TikTok profil na kojem su kreirana i objavljena **2** videa.

Pravni poslovi

Sudski postupci

Tijekom 2021. godine pred Općinskim sudom u Splitu vodili su se radni sporovi po tužbi radnika Arheološkog muzeja u Splitu radi isplate razlike osnovice plaće. Do 31. prosinca pravomoćno je okončano 10 sudskih sporova.

Pred Općinskim sudom u Splitu vodi se radni spor po tužbi Sanje Šunjić radi izvanrednog otkaza 2. lipnja 2021. godine.

Javna nabava

Sukladno Pravilniku o provedbi postupaka jednostavne nabave provedeni su sljedeći postupci:

- E-JN: 17/21 Održavanje zelenih površina arheoloških lokaliteta Salone – Ugovor s Vaš vrt d. o. o. Split, u iznosu od 129.200,00 kn odnosno s PDV-om u ukupnom iznosu od 161.500,00 kn.
- E-JN:03/21 Sanacija pet dimnjaka, oluka i krovišta, te sanacija posljedica prodora vode uslijed nevremena na zgradi Arheološkog muzeja u Splitu – Ugovor s VRUL d.o.o. Mravince, u iznosu od 289.775,00 kn odnosno s PDV-om u ukupnom iznosu od 362.218,75 kn.

Zapošljavanja

- 21. svibnja Nikša Marinelić je sklopio Ugovor o radu na određeno vrijeme za poslovima portira-čuvara radi zamjene odsutnog radnika. Radni odnos je prestao dana 30. lipnja.
- 23. kolovoza Jasmina Samardžić je sklopila Ugovor o radu na neodređeno vrijeme na poslovima voditeljice Odjela općih poslova.
- 1. rujna Ana Marinović je sklopila Ugovor o radu na neodređeno vrijeme na poslovima kustosice numizmatičke zbirke.
- 1. studenog Milka Pejковиć je sklopila Ugovor o radu na neodređeno vrijeme na poslovima čistačice.
- 13. prosinca sklopile su Ugovor o radu na određeno vrijeme Katarina Jovanović Eterović na poslovima kustosice-pripravnice i Ema Bonomi na poslovima restoratorice-pripravnice u trajanju od jedne godine. Mentori: Jagoda Mardešić i Duje Ordulj.
- 14. prosinca Katarina Cvrle i Marita Marković obavile su pripravnički staž na poslovima restoratora u trajanju od jedne godine temeljem ugovora o radu na određeno vrijeme. Mentori: Duje Ordulj i Ivanka Vukšić.

Umirovljenja

- 24. rujna Anti Piteši, dugogodišnjem muzejskom savjetniku Srednjovjekovne zbirke u Arheološkome muzeju u Splitu, priznato je pravo na invalidsku mirovinu.

Komemoracija

- 11. svibnja u vrtu Tusuculuma u Saloni je održana komemoracija za pokojnog kolegu Zorana Podruga Pokija koji je iznenada preminuo 19. siječnja.. Na komemorativnom skupu, u nazočnosti obitelji, prigodni govor održali su Ante Jurčević, Toni Glučina i Ivanka Vukšić.

Ostalo

- u siječnju je sastavljeno izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2020. godinu
- u veljači je sastavljena Izjava o fiskalnoj odgovornosti za 2020. te Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti.
- u ožujku je sastavljeno statističko izvješće o javnoj nabavi za 2020. godinu u Elektroničkom oglasniku javne nabave.
- 31. ožujka je održana praktična vježba evakuacije i spašavanja djelatnika za slučaj iznenadnog događaja u Arheološkom muzeju u Splitu.

Ukupan broj posjetitelja

- Muzej: 3333 posjetitelja
- Salona: 8756 posjetitelja
- Issa: /

Sastanci Upravnog vijeća i Stručnog vijeća

- Upravno vijeće u sastavu Sandra Grčić Budimir, predsjednica, dr. sc. Miroslav Katić, dr. sc. Hrvoje Manenica, Ema Višić-Ljubić i Borko Vješnica, održalo je sjednice: 8.6., 9.7., 4.8., 17.11. i 22.12.2021.
- Stručno vijeće u sastavu dr. sc. Zrinka Buljević, dr. sc. Sanja Ivčević, Jagoda Mardešić, mr. sc. Boris Čargo, Ema Višić-Ljubić, Arsen Duplančić i Ivanka Vukšić održalo je sastanke: 1.3., 29.7. i 21.12.2021.

Zaključak

U 2021. godini svoj doprinos u raznovrsnim poslovima Arheološkog muzeja u Splitu iskazali su:

Odjel za arheologiju: dr. sc. Ante Jurčević, Jagoda Mardešić, dr. sc. Zrinka Buljević, dr. sc. Sanja Ivčević, Maja Bonačić Mandinić, Ante Piteša, Ema Višić-Ljubić, mr. sc. Boris Čargo, mr. sc. Damir Kliškić, Jelena Jovanović, Nino Švonja, Ana Marinović i Katarina Jovanović Eterović.

Knjižnica: Arsen Duplančić i Marko Silov.

Konzervatorsko-restauratorski odjel: Ivanka Vukšić, Borko Vješnica, Ivana-Zrinka Bajić Franković, Duje Ordulj, Ika Prpa Stojanac, Tonči Seser, Ante Ivančić, Katarina Cvrle, Marita Marković i Ema Bonomi.

Odjel općih poslova: Jasmina Samardžić, Mirela Mužinić, Marijana Šerventić, Dragana Radačić, Snježana Pavić, Slobodanka Antičić, Ivica Marović, Jadran Budanović, Jozo Šakić, Ante Marović, Paško Božić Bakušić, Irijana Šakić i Nikša Marinelić.

Ravnatelj

dr. sc. Ante Jurčević